

habere altercationem cum piissimo principe imperatore domino Justiniano Augusto de religione. Cui beatissimus Agapetus episcopus constantissime fidei apostolicæ responsum reddidit de domino Jesu Christo, Deo et homine, hoc est, de duabus naturis in Christo. Et dum contentio versaretur, ita Dominus adfuit, ut episcopum Constantinopolitanum nomine Anthimum, inveniret Agapetus papa hæreticum. Cumque contentio verteretur cum Augusto et Agapeto papa, dixit ei imperator Justinianus: Aut consenti nobis, aut exilio deportari te faciam. Tunc beatissimus papa Agapetus respondit cum gaudio, dicens ad imperatorem: Ego quidem peccator ad Justinianum imperatorem Christianissimum venire desideravi, nunc autem Diocletianum inveni. Qui tamen minas tuas non pertimesco. Et dixit ei iterum Agapetus venerabilis papa: Tamen, ut scias tu eum idoneum non esse religioni Christianæ, episcopus tuus confiteatur duas naturas in Christo. Tunc accersito ex præcepto Augusti episcopo Constantinopolitano nomine Anthimo, et discussione facta, nunquam voluit confiteri in doctrina catholicæ responsionis ad interrogationem beati papæ Agapeti duas

In Ecclesia, quod hic de tempore obitus et sedis vacantis refert Anastasius fide caret. Quam historiam de Agapeto refert Sophron. in Prato spirituali cap.

naturas in Domino Jesu Christo. Quem cum videret sanctus papa Agapetus, glorificatus est ab omnibus Christus (a). Tunc piissimus Augustus Justinianus gaudio repletus humiliavit se sedi apostolicæ, et adoravit beatissimum Agapetum papam. Eodem tempore ejecit Anthimum a communione, et expulit in exilium. Tunc piissimus Augustus Justinianus rogavit beatissimum papam Agapetum, ut in locum Anthimi episcopum catholicum consecraret nomine Mennam. Qui Agapetus papa omnia obtinuit pro quibus missus fuerat. Post dies vero aliquantos argitudine correptus, defunctus est Constantinopoli. Cujus corpus in læculo plumbeo translatum est Romanam, usque in basilicam Beati Petri apostoli, ubi et sepultus est XII kalendas Octobris. Illic fecit ordinationem in urbe Roma, diacones 4, episcopos per diversa loca numero 11. Et cessavit episcopatus mensem unum dies viginti octo.

Ex Gratiani decreto desumptum.

Agapetus papa, vas catholicum, evangelii tuba, præco justitiæ, sacra altaris sedisque velamina, sacrilégis Anthimi infecta fabulis, suis catholicis precibus delevit.

150, apud Baron. invenies anno prædicto, n. 60 et seqq.

SEV. BINIUS.

(a) Idem cod., *Christianis*.

AGAPETI PAPÆ I EPISTOLÆ.

EPISTOLA JUSTINIANI

AD AGAPETUM.

More majorum suorum apud pontificem Romanum recens electum fidei suæ professionem edit, eandem quam supra ad Joannem papam II miserat.

In nomine Domini nostri Jesu Christi Dei imperator Cæsar Flavius Justinianus, Alemanicus, Gothicus, Francicus, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vandalicus, Africanus, Pius, Felix, Inclytus, Victor, ac Triumphator semper Augustus, Agapeto sanctissimo archiepiscopo alimæ urbis Romæ et patriarchæ.

Ante tempus in hac regia urbe nostra quorundam de causa fidei exstitit morbosa contentio; quam nos congrue respicientes interposito edicto repressimus. Et quia studii nostri est emergentes hujusmodi causas ad apostolicæ sedis vestræ referre iudicium, ejusdem fidei quam sequendam duximus, tenorem epistolæ nostræ insertum, ad beatæ memoriæ prædecessorem vestrum Joannem per Hypatium et Demetrium venerabiles episcopos missa legatione direximus. Quam pro integritate fidei memoratus prædecessor vester libenti gratulatione suscipiens, suo ac totius Ecclesiæ Romanæ firmavit assensu. Cujus epistolæ nos ita tenor hujusmodi est:

Victor Justinianus, Pius, Felix, Inclytus, Triumphator, semper Augustus. Joanni sanctissimo archiepiscopo alimæ urbis Romæ et patriarchæ.

Reidentes honorem apostolicæ sedi et vestræ sanctitati, quod semper nobis in voto fuit, et est, ut decet patrem, honorantes vestram beatitudinem, omnia, quæ ad Ecclesiarum statum pertinent, festinamus ad notitiam deferre vestræ sanctitatis: quoniam semper magnum nobis fuit studium unitatem vestræ apostolicæ sedis, et statum sanctarum Dei Ecclesiarum custodire, quæ hactenus obtinet, et incommote permanet, nulla intercedente contrarietate. Petimus ergo vestrum paternum affectum, ut vestris ad nos destinatis litteris, et ad sanctissimum episcopum hujus alimæ urbis et patriarcham vestrum fratrem, quoniam et ipse per eosdem scripsit ad vestram sanctitatem, festinans in omnibus consequi sedem apostolicam beatitudinis vestræ, manifestum nobis faciatis, quod omnes qui prædictam fidem recte confitentur suscipit vestra sanctitas, eorum qui Judaice ausi sunt rectam deuegare fidem, condemnat perfidiam. Plus enim ita et circa vos omnium amor, et vestræ sedis crescit auctoritas, et quæ ad vos est unitas sanctarum Ecclesiarum inturbata servabitur: quoniam per vos didicerint omnes beatissimi episcopi horum quæ ad vos relata sunt sinceram vestræ sanctitati doctrinam. Petimus autem vestram beatitudinem orare pro nobis, et Dei nobis acquirere providentiam. *Exemplar subscriptionis.* Divinitas te servet per multos annos, sancte ac religiosissime pater. Data VIII iduum Juniarum, Constantinopoli.

domino nostro Justiniano perpetuo Augusto in consule¹.

EPISTOLA PRIMA AGAPETI PAPÆ I
AD JUSTINIANUM.

Justiniani fidei libellum, quatenus conformis est sacris canonibus, confirmat.

Agapetus episcopus Justiniano Augusto.

Gratulamur, venerabilis imperator, quod tanto catholicæ fidei ardore succenderis, ut omnibus piissimæ vitæ vestræ temporibus piam sollicitudinem circa servandam augendamque Ecclesiarum concordiam clementer exhibeas, et unam fidem, suaque per omnia firmitate consimilem omnibus populis Christianis cupias prædicari. Nec mirum in ejusmodi clementiam vestram placita Deo cogitatione persistere, cum non alius imperii vestri beat or sit proventus, quam religionis augmentum. Quapropter libenti hoc et prophetica voce cantabo: *Repletum est gaudie os nostrum, et lingua nostra exultatione (Psal. cxxv)*, quod florentissimum principatum vestrum divinis quotidie inspiciamus beneficiis adornari. Cupis enim, venerabilis imperator, ut tuæ pietatis epistolam de fidei vestræ expositione nuper ad beatæ memoriæ prædecessorem nostrum Joannem Romanæ sedis antistitem, per Hypatium atque Demetrium episcopos destinatam, et a præfato præsule roboratam nostra quoque auctoritate firmemus: laudamus, amplectimur: non quia laicis auctoritatem prædicationis admittimus, sed quia studium fidei vestræ patrum nostrorum regulis conveniens confirmamus atque roboramus. Per quod jam et unitas provenit Ecclesiæ, et reliqua catholicæ membra Ecclesiæ ad ejus compagem Christianitatis constantia reditura confidimus. Cujus professionis vel epistolæ vestræ tenorem inferius annectentes, studium, quod circa Deum integre geritis, nostra auctoritate firmamus, prædicantes hujusmodi fidem omnibus patrum nostrorum regulis convenire, et apostolicæ sedis concordare dogmatibus: constituentes ut si quis nostræ catholicæ fidei contraire tentaverit, quam pro submovenda hæreticorum suspitione paternis regulis consonantem præsentī definitione firmamus, sanctæ communionis efficiatur extraneus. Unde et Cyrum, ejusque sequaces, jam ante pro hac insania ab Ecclesiæ catholicæ communionē suspensos, et in sua hactenus perfidia permanentes, nisi sub satisfactione canonica do-

ctrinam apostolicam fuerint consecuti, nullatenus patimur eos sacræ communioni restitui: sed etiam ut hæreticos anathemati subjicimus, ut qui nostris constitutionibus parere contempserit, ecclesiasticum statum puritatemque non maculet.

Textus autem epistolæ hic est: In nomine Domini nostri Jesu, etc., ut supra col. 15-36. (*) Quamobrem petimus sanctitatem vestram, ut memoratam epistolam vestra auctoritate firmetis, et Cyrum vel sequaces ejus a communionē habeatis alienos, donec statutis sanctitatis vestræ obtemperent. *Exemplar subscriptionis.* Divinitas te servet per multos annos, sancte ac religiosissime pater. Data pridie iduum Martiarum Constantinopoli Flavio Belisario viro clarissimo consule (b). *Is fuit annus Christi 535.*

Hinc igitur, ut prædictum est, confessioni, et huic fidei quisquis contradicere præsumperit, a catholica communionē se noverit alienum. Datum xv calendis Aprilis, Constantinopoli Flavio Belisario viro clarissimo consule [An. Chr. 535] (c).

Constitutiones de fide a Justino imperatore sanctæ, pontificis auctoritate confirmantur illæ quæ sacris canonibus innituntur. Unde sicubi aliquid de rebus ecclesiasticis et causa fidei constituisse legitur, id instinctu Epiphaniæ Constantinopolitani episcopi et Romanorum pontificum fecisse credi debet. *SEV. BINIUS.*

EPISTOLA IV,

AD JUSTINIANUM.

Justiniano gratias agit, quod sibi de electione in pontificem fuerit gratulatus; illius fidem laudans, ad catholicam fidem tuendam hortatur; lapsos episcopos cum honoribus recipi non posse respondet.

Agapetus episcopus Justiniano Augusto.

Licet de sacerdotii mei primitiis, pietatis divinæ muneribus ad referendas essem gratias multipliciter obligatus, susceptis tamen, venerabilis imperator, per Heraclium venerabilem presbyterum filium nostrum vestræ serenitatis assatibus, quos æterni fructus ubertate plenissimos destinastis, votorum meorum sunt in Domino gaudia geminata, quod adunatis felicitatis vestræ proventibus, tali mentis gloriosæ proposito terrena vobis regna subjicitis, ut simul cœlestia conquiratis. Cujus rei non sunt ambigua documenta, quando ita vestris, quæ direxistis oraculis, catholicæ professionis lumen irradiat, et etiam beatis operibus enitescat. Siquidem illa est in Deo nostro plena et firma credulitas, quam spiritualium

¹ At ista non coherent, ut dicimus in notis.

(*) Includa parenthesi reliqua sunt epistolæ Justiniani ad Agapetum.

(b) Reponendum, post consulatum Belisarii V. C., nempe anno 536, ut legitur in ms. Vaticano, teste Em. Norisio in Dissert. de Uno ex Trinitate carne passo, loco, *Fl. Belisario V. C. consule*, id est 535, ut hic legitur. Hoc enim anno mense Martio Agapetus nondum erat pontifex, et ejus ordinatio, quemadmodum card. Norisius recte disserit, in Januarium e: euntem retrahenda foret, ut imperator ex Thracia ad eundem scribere potuisset: cum tamen Agapetus primæ ad se a Justiniano missæ epistolæ responderit diebus Octobris anni Christi 535, ut patet ex epistola & ejusdem sub exordio: *Licet de sacerdotii mei pri-*

mitiis, etc.; perperam hic in titulo hujus epistolæ dicitur: *Epistola missa ab imp. Justiniano more majorum ad pontificem Rom. recens electum, cum professione fidei*: siquidem jam ante annum Romæ Agapetus sederat pontifex, aliasque ad eundem litteras imperator miserat. *Pagius ad an. Chr. 535, n. 5.*

(c) Post consulatum Belisarii V. C. Hoc caractere consulari in laudato codice Vaticano a card. Norisio lecto designatur annus 536. In editionibus Conciliorum gravi allucinatione scriptum est, *Constantinopoli Fl. Belisario V. C. consule*, cum collectores non observassent die 18 Martii currentis anni quo Belisarius consulatum gessit, nequiquam fuisse Constantinopoli, qua in urbe diserte signatur hæc epistola Agapeti. *Pag. ad dictum ann., n. 7.*

simul fructuum commendat libertas, sicut Vas electionis annuntiat dicens : *In Christo Jesu neque circumcisio aliquid valet, neque præputium, sed fides quæ per dilectionem operatur (Galat. v)*. Quod enim majus fidei vestræ poterit opus existere, quam quod tantis apostolicam sedem charitatis et munificentiae titulis elevastis, ut ipsa etiam desideria sperantium transferitis? Et quidem hoc in vobis olim, sicut ego quoque probavi, per Dei gratiam semper floruit institutum, ut possibilitatis vestræ meritum quantitas ostenderet præstitorum, et ad hos proventus indeptæ momenta potentiae tenderetis, ut benignitas vobis ingenua vota poscentium aut præveniret, aut vinceret. Hinc est, quod usque ad principalis coronæ fastigia, et ultra nunc usque prosperis vestra tranquillitas successibus gloriatur, neque unquam cælestibus fraudabitur adjumentis; quia scriptum est : *Diligentibus Deum omnia cooperantur in bonum (Rom. viii)*. Unde ego quoque piissima vestræ liberalitatis eloquia, cum devotione gratulantis Ecclesiæ, sicut præcepistis, divinis scripta feci mysteriis adhærere, ut supernæ majestatis obtutibus indefessis semper precibus ingerantur, et ad impetranda vobis retributionis vestræ præmia sit commemoratio sempiterna. Atque ideo, domine clementissime fili, obsequium salutationis uberrimæ reverenter exsolvens, specialis vos sinibus charitatis amplector, sperans ut de mea devotione, quantum in me est, in iis quæ pro ecclesiasticæ pacis unitate præcipitis, vos vobis potius quæ sunt catholica promittatis, juxta hoc quod dicit Apostolus : *Ita quod in me est, promptum est et vobis (Rom. i)*. Nec in aliquo eorum in quibus licite possumus obedire, mansuetudinis vestræ nos adhortationibus credatis absistere, quia, sicut gentium Doctor asseruit : *Spem habeo crescente fide vestra, et in vobis magnificari, secundum regulam nostram (II Cor. x)*; e ideo immensas Deo nostro gratias exhibeo, quod pro populi multiplicatione catholici tanto charitatis ardore fervetis, ut ubicunque vestrum propagatur imperium, regnum mox incipiat proficere sempiternum. Cujus studii benevolentiae vehementius insistentes, etiam nos in acquirendis eis, quos Arianam significatis vitare velle perfidiam, paternæ traditionis existimatis declinare posse censuram, scilicet ut et in his honoribus, in quibus fuerunt apud hæreticos, perseverent et promoveantur ad alios. Quapropter bonum hoc equidem, et summa laude præcipuum, quod omnes ovili dominico per veram fidem cupitis aggregare : sed non oportet nobis eos qui non recte ingredi moliantur excipere, beato Paulo apostolo commoneante : *Nemini dantes ullam offensionem, ut non vituperetur ministerium nostrum (II Cor. vi)*. Quantam autem paternarum constitutionum, si sic recipiantur (quod absit), incurrant offensionem, ne quid pietatem vestram latere contingeret, ipsas quoque regulas credidi subnectendas, quæ specialiter censuerant, ne quis talium reconciliatus, aut ecclesiastici ordinis proventus augetur, ut desideret honores ulterius

A possidere, quos se dubitare jam non debet culpabiliter amisisse : ex quibus pietas vestra melius poterit æstimare, si quo modo tam aperta et synodalia sedis apostolicæ licet infringere constituta, cum sententia clamet Apostoli : *Si tamen quæ destruxi ea iterum reædifico, prævaricatorem me ipse constituo (Galat. ii)*. Et ideo securus cum ipsius apostoli voce profiteor quia *confido in vobis, et in Domino, quod nihil aliud sentiatis (Galat. v)*. Etenim, sicut idem doctor asseruit : *Certus sum et ego de vobis, quod pleni estis bonitate, repleti omni scientia, ut possitis invicem monere (Rom. xv)*. Si igitur hi de quibus indicatis ad fidem rectam legitime venire festinant, nostræ fidei regulas sequi non abnuant, dicente Domino : *Si quis vult post me venire, abneget semetipsum, et sequatur me (Matth. xvi)*. Quod si adhuc vituperandi [recuperandi] honoris ambitionibus excitantur, et pro lucro sanctæ fidei humanæ gloriæ pati damna formidant, ipsi pronuntiant necdum se a vitiis et errore discedere, et nos magis velle suis excessibus implicare. De talibus ergo dicit Apostolus : *Æmulantur autem vos non bene, sed excludere vos volunt ut eos æmulemini (Galat. iv)*. Quæ cum ita sint, sancto studio vestro, quod Ecclesiam catholicam cupitis ampliari, nihil ex hoc, si tales in clero non recipiantur, credatis imminui, Apostolo præmonente : *Quid enim si quidam eorum non crediderunt? Nunquid incredulitas eorum fidem Dei evacuavit? Absit (Rom. iii)*. Nam licet simili studio charitatis pro multiplicatione fidelium ille beatus Petrus cælestis regni janitor traheretur, qui ut Judæorum plures acquireret a doctrina et tramite regulari in non respuendo omni Judaismo descenderat, huic tamen ille junior vincit in Domino Paulus se retulit obviasse dicens : *Sed cum vidissem quod non recte ingrederentur ad veritatem Evangelii, dixi Petro coram omnibus : Si tu, cum sis Judæus, gentiliter vivis, quomodo gentes cogis judaizare (Galat. ii)?* Hæc ergo per omnia Deo cordi vestro assente pensantes, agnoscere poteritis, non occasionem nos excusationis inquirere, sed ea quæ pro officii nostri ratione transcendere non possumus, vobis humiliter intimare, dicente Apostolo : *Non enim possumus aliquid contra veritatem, sed pro veritate (II Cor. xiii)*. Unde et de Stephani episcopi persona simul et causa non credatis alicujus nos studio defensionis impelli. Absit a quorumlibet mentibus Christianis, ut in quacunque persona, aut innocentiam redarguant, aut crimen absolvant. Sed universa quæ apostolicæ sedis nuper hac sunt parte disposita, illo semper studio manaverunt, quæ principatum beati Petri vos quoque cupitis per omnia reservari, scilicet ne in his qui sedis ejus audientiam postulassent, sperata ipsius reverentia alterius sententia proveniret. Et ideo quia clementia vestra salubriter offerre dignata est, ut a legis nostris omne negotium tractaretur, hanc operam his quos incontinenti dirigimus Deo auctore mandamus, ita tamen ut jam nunc communionem vestra vir religiosus Achilles pro vestra jussione debeat gratulari. At vero de sa-

cerdotio perfruendo, cum ad nos universa quæ legati nostri cognoverint plenissima eorum fuerint relatione perlata, consideratis sanctorum canonum regulis, quas servari præcipitis, sequenda firmiter censebuntur. Quod autem clementia vestra fratris et coepiscopi nostri Epiphaniæ dignata est excusare personam, quia in prædicti Achillis consecratione vestra potius jussio quam illius ordinatio prævenisset; credimus quod et ipse cognoverit jure culpatum, qui præter alia quæ deliquit, hoc certe excusare vix poterit, quod tam piissimo et clementissimo principi, beati quoque Petri privilegia defensanti, non vel opportune vel importune suggererit quid in hac parte sedis apostolicæ reverentiæ deberetur. De quo simul negotio, sed et de Justiniana civitate, gloriosi natalis vestri conscia, nec non de nostræ sedis vicibus injungendis, quid, servato beati Petri quem diligitis principatu, et vestræ pietatis affectu, plenius deliberari contigerit, per eos quos ad vos dirigimus legatos (Deo propitio) celeriter intimamus. Superest ut, sicut a beato Petro indesinenter exposcimus, de salute et prosperitate vestri semper imperii gratulemur. Datum idibus Octobris [anno Domini 531].

PRIMUM EXEMPLAR PRECUM

JUSTINIANI IMPERATORIS AD AGAPETUM PAPAM,
Catholicam fidem apud pontificem proficitur.

Prima salus est, recte [rectæ] fidei regulam custodire, et a constitutis Patrum nullatenus deviare: et quia non potest Domini nostri Jesu Christi prætermitti sententia, dicentis: *Tu es Petrus et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam* (Matth. xvi). Et hæc quæ dicta sunt rerum probantur effectibus, quia in sede apostolica extra maculam semper est catholica servata religio. De qua spe et fide minime separari cupientes, et Patrum sequentes constituta, anathematizamus omnes qui contra sanctam Romanam et apostolicam Ecclesiam, etc., ut supra post epistolam Bonifacii papæ II, tom. LXV, col. 45.

Imperator ex præcedentis epistolæ pontificiæ censura prudentior factus, non amplius privatam a se editam fidei professionem, sed publicam misit illam, quam olim Hormisdæ pontifex miserat per legatos Constantinopolim subscribendam ab iis qui catholicæ et apostolicæ Ecclesiæ communionem consequi vellent. SEV. BINIUS.

OBSERVATIO P. ANTONII PAGI,
ad ann. Christi 535, n. 6.

Justinianus tertio a memorata epistola die, professionem fidei a se signatam, ad Agapetum destinavit. Cardinalis Norisius observat in laudato codice Vaticano pag. 45, grandioribus litteris legi: *Exemplar piissimi domini nostri Justiniani imperatoris, quem dedit Agapeto Constantinopoli de Fide, et incipere: Prima salus rectæ fidei, etc.* Labbeus undecim prioribus

Post obitum Epiphaniæ episcopi Constantinopolitani, studio et favore Theodoræ Augustæ Anthimus hæreticus, et Eutycheianus occultus in locum defuncti subrogatus fuit. Cui ordinationi cum imperator, hæresis illius adhuc ignarus, consensisset, suspicionem hæresis apud Ecclesiam incurrit. Dum ergo pontifex ordinatione Dei hac de causa Constantinopolim

PATROL. LXVI.

A Libelli versibus recitatis, addit etc., ut supra post epistolam Bonifacii II, pag. 735, 736, quo loco ait a callido veteratore eum libellum confictum. Barovius vero num. 35 dicit eam professionem fidei esse illam ipsam quam Hormisdæ per legatos Constantinopolim missos, tradidit iis qui communionem cum apostolica sede expetebant. Ilunc errorem corrigit cardinal. Norisius ex laudato ms., in quo libellus ibidem recitatus idem omnino est cum relato a Labbeo p. 857, 858. Professio fidei ab Hormisdæ impetrata legitur annexa epistolæ 51 Hormisdæ ad episcopos Hispaniæ, et antea epistolæ 9 ad Joannem Nicopolitanum. Hæc autem prioribus quidem verbis similis est libello a Justiniano oblato, sed postea hoc ipso est brevior, ac tota in anathematizandis hæreticis, eorumque fautoribus consistit; cum tamen in libello Justiniani catholica doctrina contra Nestorium et Eutychem plene exponatur. Hic libellus Justiniani in codice Vaticano signatur: *dat. xvii calend. Aprilium P. C.* (id est post consulatum) *Belisarii V. C.* In prioribus editionibus legebatur: *Fl. Belisario V. C. consule*, quem errorem Binius ac Labbeus expunxerunt, apud quos pro *xviii calend.* reponendum *xvii cal. Aprilis*, anno Christi 536.

SECUNDA * FIDEI CONFESSIO

QUAM JUSTINIANUS OBTULIT PONTIFICI AGAPETO CONSTANTINOPOLI, DUM PER APPROBATIONEM ORDINATIONIS ANATHIMI IN SUSPICIONEM HÆRESEOS VENERAT.

Exemplar libelli piissimi domini Justiniani imperatoris, quem dedit Agapeto papæ ad Constantinopolim de fide. — Fidem catholicam proficitur, et hæreticos anathematizat.

In nomine Domini Dei nostri Jesu Christi, imperator Cæsar Flavius Justinianus, Alemanicus, Gothicus, Francicus, Germanicus, Anticus, Alanicus, Vandalicus, Africanus, Pius, Felix, Inclytus, Victor, ac Triumphator, semper Augustus, Agapeto sanctissimo ac beatissimo archiepiscopo almæ urbis Romæ et patriarchæ.

Prima salus est rectæ dei regulam custodire, et a Patrum traditione nullatenus deviare: quia non potest Domini nostri Jesu Christi prætermitti sententia dicentis: *Tu es Petrus, et super hanc petram ædificabo Ecclesiam meam* (Matth. xvi). Hæc quæ dicta sunt rerum probantur effectibus, quia in sede apostolica inviolabilis semper catholica custoditur religio. De hac igitur fide non cadere cupientes, et Patrum sequentes in omnibus constituta, id est trecentorum decem et octo sanctorum Patrum qui in Nicæa sunt congregati et sanctum anathema, sive symbolum fidei exposuerunt, et centum quinquaginta sanctorum Patrum qui in Constantinopolitana civitate convenerunt, et id ipsum sanctum anathema dilucidaverunt, atque manifestaverunt, et sanctorum Patrum qui in Ephesina prima synodo congregati sunt, et sanctorum Patrum qui in Chalcedone convenerunt, et quæ in unaquaque ipsorum de fide continentur sequentes dogmata, per quæ omnis auferatur hæresis impugnavit

venisset, post causam Theodati regis propositam, hanc fidei professionem ab imperatore egerit. Nota consulari in fine addita mendosa est, si que corrigenda: *Data xviii calend. Aprilis, Constantinopoli, post consulatum Belisarii viri clarissimi.* SEV. BINIUS.

sanctam et apostolicam Ecclesiam, et probantes per
 omnia, atque amplectentes epistolas beatæ memoriæ
 Leonis omnes quas de fide Christiana conscripsit,
 et confidentes unum eundemque Christum Dominum
 Filium unigenitum in duabus naturis, id est, in divi-
 nitate et humanitate, inconfuse, incommutabiliter, in-
 separabiliter agnoscendum, nusquam sublata differen-
 tia naturarum propter unionem, magisque salva
 proprietate utriusque nature et in unam personam
 atque substantiam concurrentes, et non in duas perso-
 nas partitum atque divisum, sed unum eundemque
 Filium unigenitum Deum Verbum Dominum Jesum
 Christum, sicut ante prophetæ de eo, et ipse nos Je-
 sus Christus erudit et sanctorum Patrum nobis
 symbolum tradidit: omnes hæreticos anathematiza-
 mus, qui præter hæc quæ dicta sunt sapuerunt atque
 capiunt, et præcipue Nestorium hæreticum Constans-
 tinopolitanæ civitatis quondam episcopum damnatum
 in synodo Ephesina a beatæ memoriæ Cœlestino
 papa urbis Romæ et sancto Cyrillo Alexandrinæ ci-
 vilitatis antistite; et eum eo anathematizamus Euty-
 chen et Dioscorum Alexandrinæ quondam civitatis
 episcopum, damnatum a synodo Chalcedonensi,
 quam amplectentes sequimur. His conjungentes Timo-
 theum parricidam, Ælurum cognominatum, ejusque
 discipulum et sequacem in omnibus Petrum Alexan-
 drinum similiter condemnatos. Adversamur autem
 et Acacium quondam Constantinopolitanæ civitatis
 episcopum cohæreticum, et sequacem horum fa-
 ctum, nec non et participatorem. Quorum enim quis
 communionem amplectitur, eorum et similem sen-
 tentiam in condemnatione consequitur: simili modo
 et Petrum Antiochenum condemnamus cum sequaci-
 bus suis, et omnibus superscriptis. Quapropter, sic-
 ut præfati sumus, sequentes in omnibus sedem
 apostolicam, quæ ab ea statuta sunt prædicamus,
 et profiteamur ista inconcusse servari, et compellere
 ut juxta tenorem libelli istius omnes faciant episcopi,
 ut sanctissimi quidem patriarchæ ad vestram faciant
 sanctitatem. Metropolitanis vero patriarchis, et alii
 ut suis faciant metropolitanis, quatenus per omnia
 sancta catholica nostra Ecclesia suam habeat firmita-
 tem. *Alia manu*: Divinitas te servet per multos an-
 nos, sancte ac religiose pater. Datum decimo octavo
 calendis Aprilis, Constantinopoli, Flavio, Belisario (a)
 viro clarissimo consule.

EPISTOLA II.

AD EPISCOPUS AFRICANOS.

*Gratulatur quod ab hæreticorum manibus eraserint
 incolumes, et ad ea de quibus Joannem consuluerant
 respondet.*

Agapetus episcopus Reparato, Florentiniano, Da-

(a) Legendum xvii cal. Apr., C. P., post cons.
 Belis., nam mensis Aprilis non plus quam dies 17
 ante calendis habet. Pagius ad an. Chr. 536, n. 4.
 Pagii emendationem vindicat vetus collectio Avellana
 in eod. Vatic. quæ ita pariter legit, ut hic Pagius.
 Vide Ballerinus in dissert. prævia ad tom. III ope-

tiano, et cæteris episcopis per Africam consti-
 tutis.

Jamdudum quidem, fratres amantissimi, de pro-
 speritatibus vestris repletum est gaudio os nostrum,
 et lingua nostra exultatione (Psal. cxxv). Sed et
 nunc cum litteras charitatis vestræ ad prædecesso-
 rem nostrum datas accepimus; pridem gaudia con-
 cepta renovamus, benedicentes Dominum sempi-
 ternum, qui liberavit nos ab inimicis nostris, et de
 manu omnium qui nos oderunt (Luc. 1). Vobiscum
 enim recte nos dicimus, cum quibus et tribulati su-
 mus. Nam cum unum corpus ubique sit Ecclesia, et
 apud nos quoque principalia compatiebantur et mem-
 bra. Vester enim mœror nostra fuit semper afflictio,
 et de vestrorum omnium genitu, imperante charitate
 visceribus, frequentabamus sæpe singultus. Quæ cum
 ita sint, redeuntibus Caio et Petro fratribus et epi-
 scopis nostris, atque Liberato diacono filio nostro
 proferimus sincerissimam consilii vestri charitatem:
 quoniam sicut et sapientes facere decebat et doctos,
 et immentores principatus apostolici non fuistis: sed
 quæstionis illatæ volentes vincula dissolvere, ab
 ejus sede requisivistis (sicut decebat) aditum, cui
 potestas est indulta claustrorum. Unde nos ea quæ
 de ejusmodi negotio in penetralibus Patrum consti-
 tuta posuerunt libenter aperimus, et præsentibus
 alloquiis translata subnectimus, ut sine dubitatione
 possitis agnoscere, transcendendi positos jamdudum
 terminos non licere. Itaque si vitare volumus offen-
 diculum, quod a senioribus annuntiatum est, hoc
 sequamur. Carent enim excusatione quos præmoni-
 tos contingit excedere, et acerbiter cumulat exces-
 sum, quos ignorantia non tuetur. Hinc est ut quia
 in tantum Deus omnipotens erexit cornu salutis nobis
 in domo David pueri sui (Luc. 1), ut de omnibus quo-
 rum iniquitati subjacimus reconciliatione tractem-
 us, ita sollicite remedia debeamus adhibere, ne
 incolumitatis nostræ sit incommodum quod curantur,
 aut medicina subeat maculam de vulnere, cui tri-
 buere vult salutem. Sed ejusmodi (sicut et nobis
 cautissime visum est) præstemus officium in obser-
 vatione pastorum, ne cum perditam volumus congre-
 gare, pereamus, et cum sub nimia relaxatione absol-
 vimus, obnoxii (quod avertat Dominus) cadamus in
 culpam: maxime cum priorum nostrorum sententia,
 redeuntes ad nos ex Arianis, quolibet modo, in
 qualibet ætate illius pestilentis labe pollutos, tanta
 charitate in fide complexa est ejusmodi justitia, et
 sub dilectione redarguit, tanta ratioinatione de
 ambitu honoris exclusi, ut erubescerent aliud magis
 querere quam redire. De eo vero quod piissima
 compunctione requisistis, ut: um ad officium suum
 debent suscipi, aut eos non oportet omnino promo-
 veri, an alimoniorum saltim utilitatibus adjuventur,

rum S. Leonis Magni, pag. clxiii.

¹ Anno Chr. 536, quia nullus hoc anno novus creatus
 fuit consul.

² Prioris Romæ protectionis meminit Liberatus,
 capite 20 Breviarii.

laudamus hortamur, amplectimur, ut revera ejus promotionem aut officium in quo fuerint abuegantes, canonum vos reverentia judicent omnes appetere potius quam gerere cupiditatis ardorem. Venientes igitur ad fidem sincerissimam, nutriat humanitas, consoletur, prompta sit omnibus misericordia, in cuius remuneratione dictum est: *Beati misericordes, quia ipsi misericordiam consequentur* (Matth. v). Illud quoque quod catholicos, qui præsent aut militant Ecclesie, sipe sacerdotum suorum litteris suscipi a nobis minime debere mandatis, et canonibus est congruum, et disciplinis prodesse judicamus, ac fidei, qui permanendo in Ecclesiis in quibus militant, et ministerii sui poterunt assiduitate in Dei Salvatoris nostri amore fervere, et quæ in pervagatione reprehensibilia sunt, vitare. (a) Data 7 idus Septembris.

EPISTOLA III.

AD REPARATUM.

Gratias agit, quod sibi de electione in pontificem fuerit litteris gratulatus, simul significans se ejus consultationibus respondisse, idemque per legatos præstiturum. Interea hortatur, ut quæ pro fide catholica scripsit divulgari curet.

Agapetus Reparato episcopo Carthaginensi.

Fraternitatis tuæ litteris indicasti post epistolam decessori meo dirigendam, inter navigii suscipiendi moras, quas hiemis continuatæ generabat asperitas, ordinationem nostram tibi omnipotentis Dei beneficio nuntiata, et gratulatum te fraternitatis affectu, quia pontificatus tibi divinitas indulget officium, quod de sacerdotibus tuis non sumus admirati. Sic enim te nobis alloqui directi præsentavit affectio, et cum dilectissimas tuas litteras legerem, te videri. Quapropter ipsa te, quam vidi, mente complectens, postulo misericordiam divinitatis, ut et in vobis quietis reparata gratia fructificet, et Deus omnipotens, qui mihi sacerdotis dedit donum, concedat et meritum. Præterea ad ea quæ Caius atque Petrus fratres et coepiscopi nostri, sed et Liberatus diaconus filius noster, ut apud nos agerent verbo a fraternitate tua sibi injuncta direxerunt, congruum putavimus verbo dare responsum, quod per legatos nostros (si Domino placuerit) reddere non moramur. Universa præterea, quæ inimicorum perversitas invasit, charitati tuæ metropolitana jura reparantes, hortamur, ut ea quæ tuo vel aliorum nomine rescripsimus, universis debeas innotescere, metropolitani quippe auctoritate suffultum: ne quis se excusabiliter asserat ignorare quod sedis apostolicæ principatus canonum consideratione perscripsit. Data 7 idus Septembris post consulatum Paulini viri clarissimi.

EPISTOLA VI.

AD CÆSARIUM EPI SCOPUM ARELATENSEM.

Quod prædia juris Ecclesie nullo titulo alienari debeant.

Dilectissimo fratri Cæsario Agapetus.

(a) In hac ac sequenti epist., Quinto idus N. vembri legendum contendit Pagius ad ann. Chr. 536, num. 4.

Tanta est, Deus propitio, et ad ea libentissime concedenda quæ alimoniis proficiant pauperum, et circa tuæ fraternitatis affectum, nostra devotio, ut onerosum nobis nullatenus esse judicamus, quod annis vestris desideriis postulatis. Sed revocant nos veneranda Patrum manifestissima constituta, quibus prohibemur prædia jure Ecclesie, cui nos omnipotens Dominus præesse constituit, quolibet titulo ad aliena jura transferræ. Qua in re vestræ quoque sapientiæ credimus esse gratissimum, quod in nullo contra præscriptæ definitionis constituta vel regulas, pro qualibet occasione, vel sub cujuscunque personæ respectu, venire præsumimus. Nec tenacitatis studio, aut secularis utilitatis causa hoc facere nos credatis, sed divini consideratione judicii necesse nobis est quidquid sanctæ synodalis decrevit auctoritas inviolabiliter custodire. Quod ut charitati tuæ indubitanter elucescat, ad locum de hoc articulo, ex constitutis Patrum fecimus revelari, quæ cum præsentibus pariter assatibus vobis credimus dirigenda. Deus te incolumem custodiat, frater charissime. Data xv kalendas Augustas post consulatum Paulini junioris viri clarissimi [Anno Christi 535].

EPISTOLA VII.

AD CÆSARIUM EPI SCOPUM ARELATENSEM.

De Contumelioso, cum ad sedem apostolicam appellasset.

Dilectissimo fratri Cæsario Agapetus.

Optaveramus, frater amatissime, ut episcopi Contumeliosi opinione integra permanente, nec tibi dudum fieret necessitas judicii, nec nobis causa censendi: maxime quia in supra scripti viri accusatione communis honoris reverentia quodammodo videtur incurvata [incurvata]. Unde quatenus præsumptione, sicut asserit, innocentie ad appellationis voluit auxilium convolare, orationibus assiduis hoc innitatur, ut eum cognitionis iteratæ beneficium gratulationi omnium restituat absolutum. Delegaturi enim, Deo nostro adjuvante, sumus examen, ut secundum canonum venerabilium constituta, sub consideratione justitiæ, omnia quæ apud fraternitatem tuam de hujusmodi negotio gesta sunt, diligentissima investigatione flagitentur. Neque enim prædictum virum convenit eventu prius habere cognitionis urgeri, quippe cum et ipse judicium petierit. Non avertatur voluntas animi a precibus infirmorum, cum in necessitate fuerint, ne nobis, quod avertat Dominus, ea quæ leguntur in Proverbiis, dici possint: *Qui obturat aurem suam, et non audiet infirmum, et ipse invocabit Dominum, et non erit qui exaudiet eum* (Prov. xxi). Quid est enim infirmius episcopo Contumelioso, qui in tribulatione positus et de præteriti judicii pudore confunditur, et cognitionis quæ futura est expectatione turbatur? quia quamlibet ei, quod optandum est, puritas forte suffragetur innocentie, non potest judicii sollicitudinem non habere. Et nos quidem, quamvis culpatus

nobis Emeritus defensor memoratum episcopum A reversum ad Ecclesiam suam charitatis tuæ voluntate firmaverit, usque ad exitum iudicii quod delegaverimus, episcopum Contumeliosum, reddita sibi modo propria substantia, suspensum interim volumus ab administratione patrimonii ecclesiastici, et celebratione missarum: quia id quod sibi viderat iudicio fuisse sublatum, gloriosius, si ei veritas suffragatur, iudicio receperit, quam usurpationibus occuparit. Melius autem fecerat fraternitas tua, si posteaquam sedis apostolicæ appellatione interposita desideravit examen, circa personam ejus a tempore sententiæ nihil permisisset imminui; ut esset integrum negotium, quod interposita provocatione quæreretur. Nam si in executionem mittitur prima sententia, secunda non habet cognitio quod requirat. Addendum, quia etsi non esset prædictus episcopus iudicationi refragatus, privatam magis

(a) Hæc cum alieno sensu legantur, sic emendamus ex Reg. cod. ms.: *Suspensio igitur, sicut præfati*

potuit secundum canones expetere secessionem, quam severitatem religionis excipere. (a) Suspensus igitur, sicut præfati sumus, episcopus Contumeliosus habeat tantum, quam præsumpsisse dicitur, celebrationem missarum, et patrimonio ecclesiæ in gubernatione archidiaconi ejusdem ecclesiæ constituto, ita ut alimonia sufficienter episcopo non negentur, visitationem in ejus loco præcipimus ordinari personam, et patienter expectare iudices, quos inspirante nobis Domino constituerimus audire. Præterea, ne quid esset quod charitati tuæ videatur incognitum, studio dilectionis constitutorum fecimus capitula subter adnecti, ut scientia communicemur canonum, sicut participamur affectu. Deus te incolumem custodiat, frater charissime. Data decimo quinto calendis Augusti post consulatum Paulini junioris viri clarissimi [Anno Chr. 535].

sumus, episcopo Contumelio o ab ea tantum, quam præsumpsisse dicitur, celebratione Missarum, etc. HARD.

ΕΡΜΗΝΕΙΑ ΤΗΣ ΣΥΝΟΔΙΚΗΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗΣ,

τῆς διὰ Ῥωμαϊκῶν γραφείσθης γραμμῶν, ἃ τινὰ παρήθησαν, διὰ τὴν ἀπειρίαν αὐτῶν.

Τῷ ἀγαπητῷ ἀδελφῷ Πέτρῳ Ἀγαπητός.

Ἡβουλόμεθα μὲν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, διὰ τὴν τῆς ἡμετέρας ἀγάπης συνάφειαν, πάντας τοὺς τοῦ Κυρίου ἱερεῖς κατὰ τὴν ἀποστολικὴν παράδοσιν ἀνιπιλήπτους εὐρίσκεισθαι, καὶ μηδένα ἢ διὰ χάριν, ἢ διὰ φόβον, τῶν ἐκκλησιαστικῶν κανόνων ἐκκλίνειν· ἀλλ' ἐπεὶ πολλὰ πολλάς παρακολουθεῖ, ἃ τινὰ μεταμέλειαν τιττεῖν δύναται, καὶ νικᾷ τὰ πλημμελήματα τῶν ἀμαρτανόντων τὸ ἔλεος τοῦ Θεοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ὑπερτίθεται ἡ τιμωρία, ὡς ἂν τόπον εὐρεῖν ἢ διορθώσιν δυνηθεῖν, παρακλίσαι ἐναγκαῖον ἐκρίναμεν, ἵνα τὰ παραληθέντα, καὶ τὸ λοιπὸν, ἀπαράβατα φυλαχθεῖν· ἐχρῆν μὲν γὰρ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, μεμνημένην τῶν πατρικῶν παραδόσεων, μηδένα συγχωρεῖν τὰ κερωλυμένα ποιεῖν, ἀλλὰ καὶ εἴ τις τολμηρὸς φανεῖν, πάσῃ δυνάμει ἐναντιοῦσθαι. Παραγινόμενοι τοιγαροῦν εἰς τὸ κομιτάτον τοῦ βλαυνοτάτου ἡμῶν βασιλέως, τοῦ ἡμετέρου υἱοῦ, εὐρομεθὲν καθέδραν τῆς ἐν Κωνσταντινουπόλει Ἐκκλησίας, παρὰ τοὺς θεσμούς τῶν κανόνων, ὑπὸ Ἀνθίμου τοῦ τῆς Τραπεζουντίας Ἐκκλησίας ἐπισκόπου οὐ προσοκόντως ὑφάρπασθεῖσαν, οὕτως τὴν ψυχὴν, οὐ κατὰ τοῦτο μόνον τὸ μέρος, ἀλλ' ὅπερ καὶ μείζον ἐστίν, ἐν τῇ τῆς ἀληθοῦς πίστεως ὁμολογίᾳ ἐπιθυμήσαμεν ἐκ τῆς ἀπωλείας ἐπαναγαγεῖν, ἀλλὰ τῇ Εὐτυχέως ἐπιστάμενος πλάνῃ, εἰς τὴν τῆς ἀληθείας ὁδὸν ἐκπειθεῖν καταφρόνησιν. Ὅθεν, ἐπειδὴ κατὰ τὴν ἀποστολικὴν ἀγάπην, τὴν ἐν τῇ πίστει αὐτοῦ μεταμέλειαν ἀναμείνομεν, ἐν τῷ μεταξὺ οὐδὲ καθολικοῦ, οὐδὲ ἱερέως ἐνόματος ἄξιον εἶναι ψηφίζομεν, μέχρις ἂν πάντα τὰ παρὰ τῶν πατέρων παραδοθέντα, δι' ὧν ἀληθῶς τῆς θρησκείας ἡ πίστις, καὶ ἐπιστήμη φυλάττεται, κατὰ τὴν προσήκουσαν πληροφάνειαν δέξεται. Τοὺς δ' ἑτέρους ὁμοίως τῆς αὐτοῦ ἀπονοίας τοὺς τῇ ψήφῳ τῆς ἀποστολικῆς καθέδρας κατακρίθοντας, παρακλησίως ἢ ὑμέτερα ἀγάπη ἀποστραφήτω, ὅτι αὐτὸς ἑαυτὸν μέτοχον ἐποίησεν. Τῆς δὲ ἐν Κωνσταντινουπόλει καθέδρας τὴν ὑβριν βοηθοῦντες τοῦ Θεοῦ τῇ ἀποστολικῇ ἀθηνείᾳ, καὶ τῶν πιστοτάτων βασιλέων τῇ βοη-

INTERPRETATIO EPISTOLÆ SYNODALIS,

scriptas per litteras Latinas [e Græco] quæ, quod ignotæ essent, omissæ sunt.

Dilecto fratri Petro Agapitus.

Voluissemus quidem, fratres dilecti, propter conjunctionem nostræ charitatis, omnes Domini sacerdotes, juxta apostolicam traditionem (1 Tim. III), irreprehensibiles invenisse; et neminem aut per gratiam, aut per metum ab ecclesiasticis canonibus declinare. Sed quoniam multa multoties subsequuntur quæ pœnitentiam parere possunt, et Dei misericordia delicta peccatorum vincit; et idcirco differtur pœna, ut reformatio [emendatio] locum invenire possit; monere necessarium judicavimus, et ut assumpta de cetero imprævaricata custodiantur. Oportebat enim, vestram charitatem, memorem paternarum traditionum, neminem permittere prohibita facere; sed si quis audax appareret, tota virtute resistere. Cum itaque pervenimus ad comitatum serenissimi nostri imperatoris filii nostri, invenimus sedem Constantinopolitanæ Ecclesiæ, contra omnem canonum honestatem, ab Anthimo Ecclesiæ Trapezuntiorum episcopo inconvenienter usurpatam, cujus animam non solum secundum istam partem, sed, quod majus est, in confessione veræ fidei a perditione reducere desideravimus; sed Eutychis errori insistens ad viam veritatis venire contempsit. Unde cum ipsius in fide pœnitentiam isto modo expectemus, neque catholico, neque sacro nomine dignum esse sententiavimus, donec omnia a Patribus tradita, per quæ veræ religionis fides et disciplina custoditur, secundum congruentem satisfactionem suscipiat. Ceteros vero similis contumaciæ ipsius, et sententia apostolicæ sedis condemnatos similiter charitate vestra averseatur, quorum ipse seipsum participem fecit. Constantinopolitanæ vero sedis injuriam, apostolica auctoritate adjuvante, et adjutorio fidelissimorum imperatorum emendabimus. Et modum quemdam admirati sumus, quod istud opus ita aperte contrarium de-

θεῖα διασώσωμεν. καὶ τρόπον τινα τελευτάκαμεν, ὅτι τοῦτο τὸ ἔργον οὕτω φανερώς τοῖς πατριχοῖς ψηφίσμασιν ἐναντίον ἢ ὑμετέρα ἀδελφότης, οὐ μόνον εἰς γνῶσιν ἡμετέραν ἐνεργεῖν ἠμέλησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπιληψίμῳ ἐβεβαίωσε συναίνεσι. Εὐχαριστοῦμεν δὲ τῷ Θεῷ, οὕτως τῷ πνεύματι τὰ κακὰ πρὸς τὸ βέλτιον ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τρέπεται, καὶ αἱ μικροὶ παραβάσεις, εἰς ὄφελος, καὶ ἀφορμὴν μεγάλης γίνονται χαρᾶς. Τοῦτο δὲ, ὑπὲρ τοῦ διεγείρει τῆς ὑμετέρας ὁμοψυχίας τὴν ἀγαλλίασιν σημαίνω, ὅτι Μηνῶν τὸν ἀδελφόν, καὶ συνεπίσκοπον ἡμῶν, ἄνδρα πολλοῖς ἐκαίνων τρόποις κτισμαμένον, ἢ ῥηθεῖσα Κωνσταντινουπόλεως Ἐκκλησία, ἐπίσκοπον εἰδέξατο, ὃς τινε εἰ καὶ παρὰ τοὺς λοιποὺς, ἢ τῶν γαλινοτάτων ἐπεγέλασε βασιλείων ἐπιλογῇ, ὁμοῦς τοσαύτη παντός τε τοῦ κλήρου, καὶ τοῦ δήμου συναίνεσις προσέγεγεν, ὥστε παρ' ἐκάστου καὶ ἐπιλεγῆναι πιστεύεσθαι· καὶ γὰρ οὔτε τῇ εἰδήσει, οὔτε τῇ ἔσει, τίς ἦν ἄγνωστος, ἀλλὰ καὶ τῇ ἀκεραιότητι τῆς πίστεως, καὶ τῶν ἱερῶν γραφῶν τῇ σπουδῇ, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ τῆς εὐσεβοῦς διοικήσεως τῇ ὑπηρεσίᾳ, οὕτω τοῦ προλεχθέντος ἀνδρός ἢ θεῶα διέλαμπεν, ὥστε αὐτῷ βραδύτερον δοκεῖν παραγεγοῦναι οὐπὲρ ἤξιώται. Καὶ τοῦτο θεῖ πιστεύομεν τῇ αὐτοῦ ἀξίᾳ προστεθῆναι, ὅπερ ἐκ τῶν χρόνων τοῦ ἀποστόλου Πέτρου, οὐδένα ἄλλον οἰαδῆποτε ἀνατολικῆ ἐκκλησία εἰδέξατο ἐπίσκοπον ταῖς χερσὶν τῆς ἡμετέρας καθέδρας χειροτονηθέντα, καὶ τυχόν ἢ εἰς ἀπόδειξιν ἐκαίνου αὐτοῦ, ἢ εἰς κατάλυσιν τῶν ἐχθρῶν τῆς ἐπιστάσεως εἰς τοσοῦτον πρᾶγμα προέβη, ὥστε ἐκείνοις αὐτὸν εἶναι δοκεῖν ὁμοῖον, οὗς ἐν τούτοις ποτὲ τοῖς μέρεσιν αὐτοῦ τῶν ἀποστόλων τοῦ πρώτου ἐχειροτόνησεν ἢ ἐκλογῇ. Κοινὴν τοιγαροῦν, ἀδελφοί, χαρὰν εὐσεβεῖ ἀγαλλιάσει ὑποδέξασθε, καὶ ὅπως ὑμεῖς τῆς ἀποστολικῆς κathedras ἀποδέχεσθε τὴν κρίσιν, τῇ συνήθει σημαντικῆς ἀντιγραφῆς, ἔχοντες διπλὴν εὐφροσύνης αἰτίαν, ὅτι τε καὶ τὰ φαῦλα διασώθησθαι ἀνεπαρκῆς, καὶ ἀντὶ τούτων τὰ εὐκαταῖα παρηκολούθησε, τοῦ λοιποῦ προφυλαττόμενοι, ἵνα μὴ αὐθις τοῖς κακοῖς θεσπίσμασιν ἐναντίον τε ὑμῶν, ὅπερ ἀπέστω, γένηται, ἢ τῇ ὑμετέρα στεργθεῖα συναίνεσι. Ἐπειδὴ καθάπερ συγγνώμη ἀξία ἐστὶν ἢ πλάνη τοῦ ἀπὸς ἀμαρτάνειν, οὕτως ἢ συχνὴ παράβασις, πᾶσι αὐστηρίας ἀπαιτεῖ.

Ὁ Θεὸς ἐρρωμένον σε φυλάξει | *Al.* διαφυλάττοι, ἡδελφε πρῶτατε.

ΛΙΒΕΛΛΟΣ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ

Κατὰ Ἀνθίμου καὶ Σεβήρου.

Τῷ δεσπότῃ ἡμῶν τῷ ἁγιωτάτῳ, καὶ μακαριωτάτῳ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς πρεσβυτέρας Ῥώμης, καὶ οἰκουμένης πατριάρχῃ Ἀγαπητῷ, παρὰ Μαριανοῦ πρεσβυτέρου, καὶ ἐξάρχου τῶν μοναστηρίων τῆς βασιλίδος, καὶ λοιπῶν ἀρχιμανδριτῶν τῆς αὐτῆς, καὶ παρὰ τῶν ἐνδημούντων ἐν αὐτῇ Ἱεροσολυμιτῶν καὶ ἀνατολικῶν ἀρχιμανδριτῶν, καὶ μοναχῶν.

Τὰ συνέχοντα τὰς ἀγίας τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίας κατανοοῦντες, καὶ τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Θεοῦ ἐναθρυνομένους κατὰ ταύτης ὀσημίρει ὀρώντες, τὴν τοῦ Θεοῦ Γρηγορίου ἐπὶ τοῖς τοιοῦτοις ὀδυρμῶν εὐκαίρως προοιμαζόμεθα, πρὸς τὴν ὑμετέραν μακαριότητα λέγοντες·

Ἐσχε τὴν παρούσαν ζωὴν ἐπιλειπεῖναι καθόλου ἢ τοῦ Θεοῦ καθεμονία, ἢ ἐκ τοῖς πρὸ ἡμῶν χρόνις τὰς ἐκκλη-

Acretis Patrum vestra fraternitas non solum ad notitiam nostram adducere neglexit, sed et reprehensibili consensu confirmavit. Sed regratiamur Deo, cuius spiritu mala ad melius ut plurimum vertuntur, et parvæ transgressiones ad utilitatem et occasionem magni fuerint gaudii. Hoc autem pro excitanda vestræ conspiritualitatis lætitia significo, quod Monachum fratrem et coepiscopum nostrum, virum multis laudum modis ornatum, prædicta Constantinopolitana Ecclesia episcopum suscepit : cui licet præter cæteros serenissimorum imperatorum electio arripserit, similiter tamen et totius cleri ac populi consensus accessit, ut a singulis oligi crederetur. Etenim alicui neque scientia, neque vita fuit ignotus, sed et fidei integritate, et sacrarum Scripturarum studio, atque etiam piæ administrationis officio sic prædicta viri opinio resplenduit, ut ipsi tardius venire videretur quo dignus habitus erat. Et hoc dignitati suæ additum esse credimus, quod, a temporibus Petri apostoli, nullum alium unquam Orientalis Ecclesia suscepit episcopum manibus nostræ sedis ordinatum. Et forsitan vel ad demonstrationem laudis ipsius, vel ad destructionem inimicorum instans res tanta pervenit, ut illis ipse similis esse videatur, quos in his quandoque partibus ipsius apostolorum primi electio ordinavit. Commune itaque gaudium, fratres, pia exultatione suscipite, et quantum vos apostolicæ sedis nostræ iudicium comprobatis, consuetâ rescriptione significate ; habentes duplicem exultationis causam, et quod mala sine mora corrigantur, et quod pro his optata subsequuta fuerint : de cætero præcaventis, ne rursus canonicis sanctionibus quid contrarium per vos (quod absit) fiat, vestro accedente consensu, quandoquidem sicut error ejus qui semel peccavit, venia dignus est, sic frequens transgressio motum austeritatis deposcit,

Deus in bona convalescentia te custodiat, frater honorandissime.

LIBELLUS MONACHORUM

AGAPETO OBLATUS CONTRA ANTHIMUM, SEVERUM, &c.

Domino nostro sanctissimo et beatissimo archiepiscopo antiquæ Romæ, et œcumenico patriarchæ Agapito, Marianus presbyter et primas monachorum regis civitatis, et cæteri archimandritæ ejusdem, et archimandritæ et monachi Hierosolymorum, ac orientales in eadem (a) synodo congregati.

Ea quæ sanctas Dei Ecclesias opprimunt considerantes, et inimicos Dei quotidie adversus eam insolere conspicientes, lamentationem divi Gregorii in his proœmium facimus, opportune ad vestram beatitudinem dicentes :

Visa est cura Dei penitus dereliquisse præsentem vitam, quæ temporibus ante nos Ecclesias custodia-

(a) Melius civitate.

οὐκ φυλάττουσα. καὶ δὲ τοσοῦτον βεβήκηται ἐκαστοῦ
 ψυχῆ ὑπὸ ὑπερφανῶν, ὥστε τὰ μὲν ἴδια τῆς ζωῆς ἡμῶν
 ἀλλοτριῶν καὶ δὲ κακῶν εἶναι λογίζεσθαι, τσαῦτα καὶ
 τοιαῦτα ἔντα, πρὸς μῦθα δὲ βλέπειν τὰ κοινὰ τῶν ἐκκλη-
 σιῶν πάντων, ὅν σὲ μὴ γένοιτό τις ἐν τῷ παρόντι καιρῷ
 σκοπεῖν πρὸς διορθώσιν, πρὸς κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν κατὰ
 μέρη προελθεῖν. Πολυτρόπως μὲν οὖν ἤδη ταῦτα
 ἐκδηλωσάμενοι, οὐχ ἦντο δὲ καὶ νῦν τὰς μεγάλας καὶ
 ἀνυπόστατους ἐπιδησίας, τὰς κατὰ τῆς ἐκκλησίας τοῦ Θεοῦ
 ἐκκλησιαστικῆς ἐκπλώσθαι. Οἱ ἀπὸ τῆς μακρῆς Διοσκωροῦ,
 καὶ Εὐτυχοῦς καταγόμενοι ἀποσχίσται, καὶ ἀνόμοιοι,
 οὐκ εἶδαμεν τίνος ἀποδοξασθέντος εἰς ἀπόνοιαν,
 ὡς περ τίνος παρρησίας ἐπιλημμένοι, τῇ νόσῳ ἑαυτῶν
 ἐπιπομπεύουσιν παρασυνάγοντες, καὶ παραβακτισματα
 ἀκρονομοῦντες, ὡς ἐξ ἐπιτροπῆς τοῦτο ποιοῦντες, καὶ
 ἔτομα ἐπιστάτων ἑαυτὰς ἐκρημίζοντες, τοῖς καθ' ἡμᾶς
 τόκοις, φανερώς ἐπιτολάζουσι. ἀδελφεῖς πάντα τελευτήσαντες,
 οὐ κατ' ἐκκλησιαστικὴν μένουν, οὐ κατὰ τῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς τρυ-
 φῆμων, ἀλλ' ἤδη καὶ κατ' αὐτοῦ τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν
 βασιλέως, καὶ τῆς ὑμετέρας τιμῆς κεφαλῆς, ὡς περ ἀ-
 φῶται τῇ ὑμετέρῃ μακαριότητι, τσαῦτα τῶν εἰρημίων
 ἢ μακρῶν. Εὐρήντες γὰρ κατὰ τινὰ οἶκον σχῆμα ἔχοντα
 ἐκκλησιαστικῆς, ἐν ᾧ μοναχοὶ τινες οἰκοῦσι τῶν τῆς ἐκκλησίας
 ἀσκήσεως συμμορίας, τὴν εἰκόνα τοῦ φιλοθέου ἡμῶν βα-
 σιλέως, τῇ μακρῇ τυφλώσαντες, τὸ τοῦ πατρὸς αὐτῶν
 τοῦ διαβόλου πεπράχασιν, ὅς μὴ δυνάμενος τῷ κτίστῃ,
 κατὰ τοῦ πλάσματος τὴν αὐτοῦ ἐπιδεικνύται μακρῶν
 ὁρμησίας γὰρ εἰς ἐξ αὐτῶν, ὁ περιφημος ἐν κακοῖς Ἰσαά-
 κιος ὁ Πέρσης, ὁ μαργαρεῖα τινὲς χρώμενος, καὶ ἑξαπατῶν
 τὰς καρδίας τῶν ἰδεόντων παρ' αὐτοῦ ἑξαπατῶσθαι,
 καὶ ἑγκαθόμενος (c) εἰς τὰ Βηρίνης ἐπὶ πενήντα ἡμέ-
 ρας, ὡς οἱ τούτου συμμύσται καὶ ταῦτα ποιεῖν εἰ αὐτὸν
 παρασυνάγοντες πρὸς διαφθορὰν καὶ ἑξαπάτην τῶν
 ἀπλοστέρων διαφρημίζοντες, ἔτυκτε ῥάβδον κατὰ τῆς κε-
 φαλῆς τὴν εἰκόνα, ἐπιβεγγόμενος τινὰ κατὰ τοῦ ὀρθοδόξου
 βασιλέως ἡμῶν, μᾶλλον δὲ κατὰ τοῦ Θεοῦ, εἰ ἐν καὶ τὴν
 εἰκόνα ἔτυπτε, τὰ μὴτε ἀκοῆ χωρητὰ μὴτε διανοίᾳ
 δεκτὰ καὶ κλασθείσης ἐν τῷ τύπτειν τῆς ῥάβδου, ὡς περ
 ἐξ ἀπορούμενος τί ἕτερον πράξει εἰς τὴν τοῦ ἀνθρώπου τοῦ
 Θεοῦ εἰκόνα, ἐπελθὼν ἀτιμότερον, διεσπάραξε τὴν γεγραμ-
 μένην σινδόνα, καὶ τὸ παρ' αὐτοῦ διαρρίαν ἐκ ταύτης
 πυρὶ παραδίωκε. Τί τοίνυν οὐκ ἂν ἐπραξέ κατὰ τοῦ
 ὀρθοδόξου βασιλέως, εἰ τοῦτον μετ' ἐξουσίας ἐν χερσὶν
 εἶχεν ὁ βίαιος οὗτος καὶ ἀλόγιστος ἀνὴρ, ὅπουγε τῆς ἐν
 σινδόνι γραφῆς ἀψύχου οὐκ ἐφείσατο; καὶ δὴ τὸ τοῦ προ-
 φητοῦ πρὸς τὸν Θεὸν καὶ πρὸς ὑμᾶς, καὶ πρὸς τὸν εὐσε-
 βέστατον βασιλέα ἡμῶν ἀπολεγόμενος. ἀρμόδιον λέγειν,
 ἢ ἕως τίνος κεκραξόμεθα, καὶ οὐ μὴ εἰσακούσητε; βοηθη-
 σόμεθα πρὸς ὑμᾶς ἀδικούμενοι, καὶ οὐ σώσητε; ἢ εἰ γὰρ
 ταῦτα φρονούντες, καὶ ποιοῦντες, ὁμοτίμως συνδιὰγειν
 ἡμῖν κατὰ πάντα καιρὸν καὶ τρόπον ἐκτρέπονται, σκο-
 πεῖτε, μακαριώτατοι, ὅτι μὴ συμβαινόντων ἡμῶν οἷς ἐκεί-
 νοι φρονούσι μὴδὲ ἀναστελλομένης τῆς τούτων περὶνίας,
 τὸ λαβεῖν αὐτοὺς ἐξουσίαν συναξέως, ἢ τὸ συγχωρηθῆναι
 αὐτοὺς τοιαῦτα τελεῶν οὐδὲν ἕτερον ἔστιν, ἢ ἀλθεστέρους
 τοῦ καθ' ἡμᾶς δόγματος νομοσθῆναι, καὶ ἀδικωτέρους,
 καὶ βίαιοτέρους ἀπεργασθῆναι καθ' ἡμῶν. Εἰ γὰρ ὡς ἐν-

(a) Al. Persa.

(b) Locus obscurus. Verti oportuit: et encausica,

bat. Et jam tantum cujuslibet anima immersa est a
 calamitatibus, ut ne quidem proprii dolores vitæ
 nostræ inter mala esse putentur: tot et tanta sunt
 communia mala Ecclesiarum, ad singula respiciendo;
 quorum nisi aliqua in præsentî tempore fieret dili-
 gentia ad reformationem, ad omnimodam desperatio-
 nis confusionem paulatim perveniretur. Cum multis
 itaque modis jam hæc enarraverimus, non minus
 vero et nunc magnas et incredibiles insidias adver-
 sus Dei Ecclesiam factas exponemus. Schismatici et
 Acephali, qui a furore Dioscori et Eutychis descen-
 derunt (nescimus quis eos ad mentiam moverit),
 veluti quadam audacia freti, suo proprio morbo
 triumphant synagogas facientes et parabaptismata,
 innovantes, et tanquam ex eversione hoc facientes,
 et nomen episcoporum sibi ipsis in locis nostris dif-
 famantes, aperte ingruescunt, et licenter omnia au-
 dent; non contra Ecclesias solas, non contra alum-
 nos Ecclesiæ, sed etiam contra ipsum piissimum
 imperatorem nostrum, et vestrum honorabile caput,
 sicut tanta prædictorum insaniam vestræ beatitudini
 manifesta fuit. Nam venientes ad quamdam domum
 signam oratorii habentem, in qua monachi quidam
 de iniquo contubernio illorum habitant, imaginem
 piissimi imperatoris, furore excecati, illud patris
 eorum diaboli fecerunt, qui cum non possit contra
 creatorem, adversus signentum suam ostendit fu-
 riam. Irruit enim unus ex eis, qui in malis excellens
 est, Isaacius Persus (a), qui magia quadam utens
 seduxit corda violentium ab eo decipi, (b) et in urendo
 castriacis (c) usque Veronam ad quinquaginta dies
 (quia consecrati istius, qui hortantur ipsam facere
 hæc, ad corruptionem et deceptionem simpliciorum
 diffamant); percussit virgâ imaginem, dicens quæ-
 dam contra caput veri et orthodoxi imperatoris no-
 stri (imo vero contra Deum, propter quem imaginem
 percussit), quæ nec aure perceptibilia, nec mente
 susceptibilia sunt; et virga inibi verberando confra-
 cta est, et tanquam exaffluens aliquid aliud in hono-
 rarius facere volens in imaginem veri Dei, dilacera-
 vit tunicam inscriptam; et quod ex ipsa ab eo dilacera-
 tum fuit, igni tradidit. Quid igitur non saltem
 fecisset contra orthodoxum imperatorem, si hunc
 cum potestate habuisset in manibus iste violentus et
 irrationabilis vir, ubi nec tunicæ scriptæ inanimatæ
 pepercit? Jam illud prophetæ ad Deum et ad vos, ac
 ad piissimum imperatorem nostrum dicere convenit:
 Usquequæ clamabimus, et non exaudietis? Injuria affe-
 cti clamabimus ad vos, et non salvabitis (Habac. 1)? Si
 enim qui hæc sapiunt et faciunt, simul nobiscum
 omni tempore ac modo degere permittuntur, consi-
 derate, beatissimi, quod nobis non occurrentibus
 his quæ illi sentiunt, neque istorum ebrietate dimi-
 nuta, ipsos accipere potestatem congregandi, aut
 ipsos permittere talia audere, nihil aliud est quam
 veriores putare, quam dogma nostrum, et iniquiores
 ac violentiores efflicere contra nos. Si enim illi, tan-

arte inurebat in diebus Veronæ per quinquaginta dies.

(c) Vetus interpres legit καστριακός. HARBUINUS.

σεβούντες ἑαίνει διδάσκειν ὡς φρονῶσι, καὶ καρύττειν ἐν παρήσει τὸ καθ' ἑαυτοὺς ἐπιτρέπονται δόγμα, δῆλον ὅτι κατέγνωσται ὁ τῆς ἐκκλησίας λόγος, ὡς τῆς ἀληθείας παρ' αὐτοῖς οὐσίας. Δύο γὰρ ἐναντίους λόγους, ἀληθεῖς εἶναι περὶ τοῦ αὐτοῦ πράγματος, φύσει οὐκ ἔχει, φασὶν ὁ μέγας Γρηγόριος. Ἐπειδὴ οὖν ἐκ ταύτης τῆς αἰτίας, εἰς πολλοὺς οἴκους τῶν ἐν ὑπεροχῇ ὄντων εἰσδύοντες, ἀτοπὰ τινε διαπράττονται, αἰχμαλωτίζοντες γυναικάρια τινε σεσωρευμένα ἀμαρτίας, ἀγόμενα ἐπιθυμίας ποικίλαις, πάντοτε μενθάνοντα, καὶ μηδέποτε εἰς ἐπίγνωσιν ἀληθείας εἰλεῖν δυνάμενα, ἀλλὰ μὴν καὶ ἐν αὐτοῖς τοῖς ἰδιωτικοῖς οἴκοις, καὶ ἐν προασειῶσι θυσιαστήρια, καὶ βαπτιστήρια ἀνταγείροντες τῷ ἀληθεῖ θυσιαστηρίῳ καὶ τῇ ἀγίᾳ καλυμθῆρα, πάντων ἡμεῶν κατεφρόνησαν δεὰ τὴν ἀπονεμομένην αὐτοῖς προστασίαν, παρὰ τῶν ἐν τῷ δεσποτικῷ οἴκῳ, καὶ τῶν ἄλλῃ τρόπῳ τινὶ δυναστευόντων, καὶ ὑπομέμνητε, μακαριώτατοι, μὴ χύσασθαι τῇ συνήθει παρήσει εἰς διάρθρωσιν τοῦ τοσούτου κακοῦ, ἀλλ' ὡσπερ τὸ πρότερον ἐπὶ Ἀνθίμου διανέστυτε, καὶ τὸν δεὰ θεοῦ προβάτου περικαλύψαι τὸν λύκον ἐπιχειρήσαντα, καὶ ὑπερβῆνα: τὴν θύραν τῶν ἐκκλησιαστικῶν θυσιῶν, καὶ κολύβων, καὶ ληστρικῶς ἐπιβάντα τῆς τῶν προβάτων μάνδρας ἀπογυμνώσαντες τῆς θεοῦ ἐφ' ἑαυτὸν ἐπεδείξατε, πόρρω πον τῆς μάνδρας ἀπελάσαντες· οὕτω καὶ νῦν ἐπαγρυπνήσατε, καὶ διδάξατε τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα, ὅτι οὐδὲν κέρδος αὐτῷ, καί φασὶν ὁ θεῖος Γρηγόριος, τῆς λοιπῆς αὐτοῦ περὶ τῆς ἐκκλησίας σπουδῆς, εἰ τὸ τοιοῦτον κακὸν ἐπὶ καθαιρίσει τῆς ὑγιαίνουσας πίστεως, δεὰ τῆς παρήσειας αὐτῶν κατισχύσοι, καὶ συγχωρηθεῖεν ἔτι οὗτοι πρὸς διαφθορὰν τῆς ἐκκλησίας. ἐμφωλεύει τοῖς δεσποτικοῖς καὶ ἰδιωτικοῖς οἴκοις, καὶ τὰ ἄθισμα ἐν ταύτῃς πράττειν. Καὶ ταῦτα μὲν τέως φέρομεν, καίπερ ὑπὸ τῶν δεσπῶν κατακαμπτόμενοι, εἰ καὶ ἀνύποιστα, ἐλπίδας ἔχοντες εἰς τὸν φιλόθρωπον Θεὸν τὸν κειρῷ εὐθέτω τὴν ὑμετέραν παρεούσῃν ἡμῖν ἐναδειξάντα, ὅτι ὡσπερ Πέτρον τὸν μέγαν, τὸν τῶν Ἀποστόλων κορυφαῖον, τοῖς ἐν Ῥώμῃ ἐπὶ καθαιρίσει τῆς Σίμωνος γνηθείας ἐξαπέστειλαν, οὕτω καὶ ἡμῶς ἐξαποστείλας ἐπὶ καθαιρίσει καὶ ἀποδιώξει τῆς Σαυῆρου, καὶ Πέτρου, καὶ Ζωῆρα, καὶ τὰ ὅμοια αὐτοῖς φρονούντων, καὶ παντοίας περιθαλπόντων τιμαῖς πρὸς ἀτιμίαν Θεοῦ, βλασφημίας τε καὶ ὑπερηφανίας, δύναμιν ὑμῶν ἐπιχορηγήσει, συνεπισχύοντος ὑμῖν καὶ τοῦ πιστοτάτου, καὶ θεοφυλάκτου ἡμῶν βασιλέως, τούτους ἐξελάσαι πάσης ἔξω ἐκκλησίας, καὶ πόλεως, ὡς ἐπιβούλους, καὶ λυμῶνας οὐ μόνον τῶν ἀγιωτάτων ἐκκλησιῶν, ἀλλὰ καὶ τῆς πολιτείας ταύτης. Πρὸς γὰρ τὴν αὐτοῦ κελίαν ἐπιτηδεια ὄργανα εὐρῶν τούτους ὁ μισόκαλος, πᾶσαν ἀνάστατον πεποιήκει τὴν οἰκουμένην, καὶ αἵμασι ἁγίων τὴν γῆν κατεμόλυκε, καὶ πόλεις σφαγαῖς, καὶ θαρύβοις συνετάραξεν. Ἐξελάσατε οὖν τούτους, εὐ ἴσμεν, εἰ τὸν εὐσεβέστατον ἡμῶν βασιλέα, καὶ τοὺς αὐτοῦ φιλοχρίστους ἔρχοντας διδάξετε, ὡς κοινωνοῦσι τῷ ἀναθέματι ἐν μέσῳ ἔχοντες τὸ ἀνάθημα, ὡσπερ ἀπέδειξεν ἡμῖν ἡ παλαιὰ γραφὴ ἐπὶ Ἄχαρ, καὶ Ἰωνάθαν, τοὺς ἐν γνώσει, καὶ ἀγνωσίᾳ ὑποπισθέντας τῷ ἀναθέματι, καὶ ταῦτα τῶν κενδυνευσάντων συναπολίσθαι ταῦτοις, ἀγνωσούντων ὅτι ἐν μέσῳ αὐτῶν ἦν τὸ ἀνάθημα. Ἰσομνήσατε τὸ φιλόθεον αὐτοῦ κράτος, προσαγαγῆν τῷ Θεῷ, καὶ τοὺς παρ' αὐτῶν τῆς ἕρθῆς ἀπαχθίνοντας πίστεως, ἢ τοῦτο μὴ ἀνεχομένους, τοὺς κατὰ

quam pie sapientes docere sicut sentiunt, et prædicare cum fiducia dogma suum permittantur, manifestum est quod reprehensa est Ecclesiarum ratio, cum apud eos veritas sit. Nam duas contrarias rationes veras esse de eadem re natura non habet, ut inquit magnus Gregorius. Quoniam igitur ex hac causa in multas domos eorum qui in excellentia sunt intrent, et indecentia faciunt, captivantes mulierculas quasdam peccatis conservatas, quas variis duocuntur desideris, et semper addiscunt, et nusquam ad cognitionem veritatis venire possunt: verum etiam in propriis domibus et suburbis altaria et baptisteria erigunt in oppositum veri altaris et sancti fontis, et omnia simul contempserunt propter attributum eis patrocinium ab his qui in demo Domini et aliqua alio modo potentes sunt; nolite pati, beatissimi, non uti solita fiducia ad reformandum tantum malum: sed sicut prius contra Anthimum insurrexistis, et lupum qui conabatur cooperiri per pellem ovis, et transcendere ostium ecclesiasticorum ordinum, sanctionum et canonum, et qui latrocinantem mandamovium transcederat, pelle denudastis, et ipsummet demonstrastis, ac procul a matre expulistis: sic et nunc iterum vigilate, et ostendite piissimo imperatori nostro quod nullum lucrum ei erit (ut inquit divinus Gregorius) studio reliquo suo circa Ecclesias, si tale malum in destructionem sanæ fidei per ipsorum fiduciam prevalebit, et permittentur adhuc isti ad corruptionem Ecclesie nidificare in domibus domnorum, et in propriis, et iniqua in ipsis facere. Hæc quidem duntaxat portamus, licet incredibilia, et a diris doloribus incurvati, spem habentes ad clementissimum Deum, qui in tempore opportuno vestrum adventum nobis ostendit, quod sicut Petrum magnam apostolorum principem his qui Romæ erant in depositionem præstigiarem Simonis Goetici misit: sic et vos misit in depositionem et expulsionem Severi, Petri, et Zoaræ, et eorum qui similia eis sapiunt, et qui omnigenis honoribus circumferuntur ad inhonorationem Dei, blasphemiasque ac elationes; dabit vobis potestatem, coopitulante vobis piissimo et Deo custodito imperat' re nostro, istos expellere de omni Ecclesia tanquam insidiatores et violatores non solum sanctissimarum Ecclesiarum, sed et politiarum istiarum. Nam cum hos ad summa militiam convenientia organa insidiator boni invenisset, totum orbem terrarum commotum fecit, et sanctorum sanguine terram contaminavit, et civitates jugulationibus et tumultibus conturbavit. Expellite igitur istos. Scimus bene, si piissimum imperatorem nostrum et ipsius Christo amabiles principes informastis, quod communicant anathemati, in medio habentes anathema: sicut ostendit nobis antiqua Scriptura in Achar et Jonathan (Josue vii; I Reg. xiv), qui scienter et ignoranter iuciderunt in anathema: et hæc ignorando in periculo fuerunt perire cum eis, quoniam in medio eorum fuit anathema. Et si commemorastis a suo Deo amato atque dilecto imperio adducere Deo eos qui ab ipsis a recta fide abducti sunt: aut si hæc non

εἰς ἐκκλησίας ἐπιβούλους, ἀπέσασθαι. Ὡς γὰρ οὐ διέ-
 λθε τὴν σὴν μακαριότητα, κίππερ τοῦ εὐσεβεστάτου
 ἡμῶν βασιλέως κελεύσαντος, μήτε παρασυνάξαι, μήτε
 παραβαπτίσαι, Ζωόρας ὁμοίως γοῦν τῆς τοιαύτης κατα-
 φρονήσας κελεύσεως κατεβάπτισεν ἐν τῇ τοῦ Πάσχα ἡμέρᾳ
 οὐκ ὀλίγους, ἐν οἷς ἦσαν καὶ παῖδες τῶν τῷ δεσποτικῷ
 παραμεινόντων οἴκῳ, ὡς κατέθετο ὁ ἀπ' αὐτῶν δυναθεὶς
 Θεοῦ χάριτι ἐσκασθῆναι, καὶ εἰς τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν
 ἐπανοδραμεῖν, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ τόποις, καὶ οἴκοις τῶν ἐν
 ὑπεροχῇ ὄντων τὰ αὐτὰ τούτοις πέπρακται. Ἄλλ' εἰ οὗτοι
 μόνοι τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν διατάττον, καὶ παρελύ-
 πουν, ἐστήσαμεν ἂν μέχρι τούτων τὸν ὄδυρμόν· ἀλλ'
 ἐπειδὴ καὶ ὑπὸ τῶν δοκούντων ἐντὸς ταύτης εἶναι, καὶ εἰς
 ἐρχομένων τάξιν τελεῖν, παντοίως ἐκπορθεῖται, καιρὸς τὸ
 τοῦ ψαλμοῦ περὶ αὐτῶν εἰπεῖν, «Εἰ ὁ ἐχθρὸς ὠνειδίσει με,
 ὑπήνεγκα ἂν, καὶ εἰ ὁ μισῶν με ἐπ' ἐμὲ ἐμεγαλοβρόχησεν,
 ἐκρύβην ἂν ἀπ' αὐτοῦ· σὺ δέ, ἄνθρωπε ἰσόψυχε,
 ἡγεμών μου καὶ γνωστὴ μου, ὡς ἐπὶ τὸ αὐτὸ ἐγλύκανάς μοι
 ἐδίεσμα, ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ ἐπορεύθημεν ἐν ὁμοιοῖα.»
 Τοιοῦτοι πεφίνασιν ἔτι τῶν ἐνδιατριβόντων κατὰ τὴν
 μεγάλην, καὶ βασιλίδα, καὶ πρώτην τῶν πόλεων, ὄνομα
 μὲν ποιμένων ἐπιφερόμενοι, τὸ δὲ ὄνομα, λύκοι ἄρπαγες,
 ὧν μέλιστα ὑπάρχει Ἄνθιμος ὁ Τραπεζοῦντος, καὶ ἄλλοι
 ἄλλων πόλεων. Οὗτος γὰρ καὶ οἱ ὅμοιοι τούτῳ ἐξ αἰρετι-
 κῶν Ἀκεφάλων ὄντες πρὸς μικρὸν ὑποκρινόμενοι τὴν ὁρ-
 θεοδόξιαν ταῖς ἐκκλησίαις εἰσέφρησαν, ὡς περ τινὲς Αἰγυ-
 πτιακαὶ μάστιγες, οἱ τινες, μηδαμῶς ταῖς ἰδίαις ἐκκλη-
 σίαις ἐθέλοντες σχολάζειν, τοῦτο μίσην καλῶς φρονούντες,
 ἵνα μὴ τὰς κατακρηθίσας αὐτοῖς λυμαίνωνται, τὸ ἕτερον
 περὶ ἐφρόνησαν ἐν πλῆθει διαίχου τοσαύτῳ ἐν τῇ βασι-
 λευούσῃ, ἵνα πολλοὺς συγκατασπάσῃ τῷ ἰδίῳ βαράθρῳ.
 Ἐξασκήσας γὰρ ὁ εἰρημῆνος Ἄνθιμος οὐ τὴν εὐαγγελικὴν,
 ἀλλὰ τὴν πεπλασμένην ζωὴν, ὡς τὸ τέλος εἰδείξεν, ἀπο-
 λεκῶν τὴν ἐμπιστευθεῖσαν ἐκκλησίαν αὐτῷ τῶν Τραπε-
 ζοῦντων ἐπίθῃ τῆσδε τῆς πόλεως, πρὸ τούτων φανερῶν
 ἀμαυτῶν ἐκπομπιῶν τὴν ἐσχηματισμένην τῆς οἰκείας
 πολιτείας ἐγκράτεια, καὶ κορισμὸν ἐκ τούτου ποιούμενος
 τὴν εὐσεβείαν. Συναρπάσας οὖν διὰ ταύτης, ἠδυνήθη καὶ
 τοῖς βασιλείοις εἰσδύνασι, ὡς περ ἐπαύξειον προσδοκῶν τὴν
 ὑπεύθυν ὑπόληψιν τῆς οἰκείας ζωῆς, καὶ συνδικαιτηθεὶς ἐπὶ
 πολλοὺς χρόνους, καὶ τοῖς ἐμφωλεύουσιν ἐνταῦθα αἰρετι-
 κοῖς, καὶ τὰ ἐκείνοις κίχαρισμένα πράττων, καὶ λέγων,
 οἷα ποσῶν τὴν ὁμοίαν αὐτοῖς αἰρετικὴν μακίαν, ἐπειδὴ τὸν
 τῆς ὁσίας μνήμης Ἐπιφάνιον, ἐν ἐσχάτοις ἐθιῶρησι δια-
 κείμενον, μηχανᾶται τι, ὅπερ ἀντικρυς τὸν αὐτοῦ διήλεγξε
 διεφθαρόμενον σκοπόν. Ὡς περ γὰρ ἐπειγόμενος πᾶσι πα-
 ραστάσαι τῆς μακρᾶς ἐνταῦθα προεδρίας αὐτοῦ τὸν
 δόλον, καὶ τὸ πολλοῖς ἀπορούμενον, καὶ τοῖς συντεωτέροις
 μόνον ὑποπτευόμενον εἰς φανερόν καὶ ἄκων ἐνέγκαι ἐξε-
 θιάσθη· πρὸ πολλοῦ γὰρ προὔττει (εἰς) τὴν μοιχικὴν ἄρπα-
 γὴν τῆς βασιλίδος ἐκκλησίας. Τοῦτο οὖν ἠδυνήθη διὰ τῆς
 ἐκείνων συνάροσεως καὶ τὸν εὐαγῆ θρόνον τῆσδε ἀρπάσαι
 τῆς πόλεως, καὶ εἰς τοσαύτην διοίκησιν προαχθῆναι, τῆς
 ἰδίας ἀμύλησας ἐκκλησίας, καὶ χήραν καὶ ἀνανδρον μέχρι
 τοῦδε ταύτην καταλειπὼν, ἐξ οὗ καὶ τὸν δόλον τῆς πε-
 πλασμένης πολιτείας προφανῆ πᾶσιν ἀπέδειξε. Μικρᾶς
 ἤδη ὀντέχισθαι ἐκκλησίας ὑπερηφανήσας εὐθὺς εἰς το-
 σοῦτον ἀσύγκριτον ἐκκλησίαν ἐκείνης ἑαυτὸν ἐπέθηκεν,
 ὡς ἰσχυρῶς τῆσδε ἐπιμελήσασθαι· ἐπειδὴ οὖν δικαίως

A valeat facere, insidiatores Ecclesie repellantur. Non
 enim latuit tuam beatitudinem, quod quanquam plis-
 simus imperator noster mandaverit non reconventi-
 culare neque rebaptizare, Zoras tamen tale præce-
 ptum despexit, et parabaptizavit in die Paschæ non
 paucos : inter quos erant pueri eorum qui permanent
 in domo herili, sicut deposuit ille qui ab ipsis gratia
 Dei potuit evadere et aufugere, et ad Dei Ecclesiam
 refugere : in aliisque locis et domibus in excellentia
 ex stentium, hæc et similia istis facta fuerunt. Verum
 semper isti soli Dei Ecclesiam perturbaverunt et con-
 tristaverunt; et nos usque ad istos fletum utique
 continuimus. Sed quoniam et ab his qui intus eam
 esse videntur, ac in ordine pontificum existere, om-
 nino expugnatur, tempus est dicere de eis illud
 B psalmi : *Si inimicus maledixisset mihi, sustinuissem
 utique; et si qui me odit, magnificasset, abscondissem
 me utique ab eo : tu autem homo æqualiter animate,
 dux meus et cognitor meus, qui in idipsum dulcorasti
 mihi escam, in domo Dei ambulavimus cum consensu*
 (Psal. LIV, 13, 14). Tales fuerunt nonnulli commo-
 rantium in magna et regia urbe prima civitatum,
 nomen quidem pastorum portantes, totaliter autem
 sicut lupi rapaces : quorum maxime existit Anthimus
 Trapezuntinus, et alii aliarum civitatum. Iste enim
 et similes huic ex hæreticis Acephalis existentes, ac
 paululum religionis pietatem simulantes, in Ecclesias
 se intruserunt, tanquam quædam Ægyptiaca flagella,
 qui nullo modo propriis Ecclesiis vacare voluerunt,
 et hoc solum bene sapientes, ut non devastent sibi
 C adjudicatas, aliud male sapuerunt degere in tanta
 multitudine in hac regia urbe, ut multos sibi ample-
 ctantur proprio barathro. Instituit enim prædictus
 Anthimus non evangelicam, sed fictam vitam, ut finis
 probavit; et relinquens Ecclesiam Trapezuntarum
 sibi creditam, transcendit in aliam istius civitatis,
 ante hos proximos annos, ostentando omnibus con-
 figuratam continentiam suæ politice, et acquisitam
 ex his faciens pietatem. Cum ergo per hanc subri-
 puerit, potuit et imperialia ibidem induere, ut
 augere videretur subdolosam opinionem vitæ suæ,
 conversatusque est multo tempore cum hæreticis
 ibidem nidificantibus, placita illis faciendo et dicen-
 do, videlicet hæreticam furiam similem eis commit-
 tendo. Cum autem vidit sanctæ memoriæ Epiphā-
 D nium in extremis jacentem, machinatus est quid
 corruptum, quod contra propositum ipsius excogi-
 taverat. Ut enim conaretur omnibus ibidem præbere
 dolum suæ longæ præstolationis, illud quod multis
 incertum est, et solum prudentioribus suspicandum,
 ad certum et invite afferre conatus est. Ante enim
 multum tempus præcogitavit adulterium et raptum
 hujus imperialis Ecclesie. Hoc ergo potuit, per illo-
 rum contubernium et venerabilem sedem hujus civi-
 tatis rapere, et in tantam diocesim adducere : cum
 propriam neglexerit Ecclesiam, et viduam ac sine
 viro consue ipsam derelinquendo, ex quo dolum suæ
 fictæ conversationis perspicuum omnibus ostendit.
 Etenim cum parvam Ecclesiam suscipere super-

οὕτως ἐπιτετιμῆται παρ' ὑμῶν, καὶ ἐκβέβηται τοῦ θρόνου
 τῆς βασιλείδος ταύτης πόλεως τοῦ πιστοτάτου ἡμῶν βα-
 σιλέως τὴν δικαίαν ὑμῶν ἐπὶ τούτων ἀγανάκτησιν προσ-
 δεξαμένου, καὶ συνεπαμύνατος τοῖς τε θείοις κανόσι
 καὶ τῇ καθολικῇ πίστει, οὐ βούλεσθε δὲ τὴν παντελῆ
 τούτου ἀπώλειαν, ὡς τὸ ἐπιστρέψαι αὐτὸν (μυεῖσθε γὰρ
 Χριστὸν τὸν Θεὸν ἡμῶν, τὸν ἐλθόντα καλέσαι οὐ δικαίους,
 ἀλλ' ἁμαρτωλοὺς εἰς μετάνοιαν), καὶ πάντως, πατρικοῖς
 σπλάγχνοις, εἰ ἐπιγνοὺς τὴν οἰκίαν ἁμαρτίαν ἐπιστρέψει,
 προσδέχισθε ὀρκίζομεν τὴν ὑμετέραν μακαριότητα, εἰ
 καὶ τολμηρὸν τι ποιῶμεν, κατὰ τῆς ἁγίας καὶ ὁμοουσίου
 ἁγίας τριάδος, καὶ τοῦ κορυφαίου τῶν Ἀποστόλων Πέτρου,
 καὶ τῆς σωτηρίας καὶ νίκης τοῦ εὐσεβεστάτου ἡμῶν βα-
 σιλέως, μὴ περιδεῖν τοὺς θείους κανόνας, ὑπὸ τούτου
 καταπατουμένους, μηδὲ περιφρονουμένην παρ' αὐτοῦ τὴν
 παραδοθεῖσαν αὐτῷ ἐκκλησίαν, ἀλλ' ἐξακολουθοῦσαν ἐν
 ἅπασι τοῖς πρὸ αὐτῆς διαλάμψασιν ἐν τῷ ἀποστολικῷ
 ὑμῶν θρόνῳ, πρᾶξαι ἐπ' αὐτῷ, ἔτι καὶ νῦν κατὰ τῆς τῶν
 κανόνων ἀθθεντίας νεανευομένη καὶ προτιμήσαντι τὴν
 μετὰ τῶν εἰρημένων αἰρετικῶν συνδιαγωγὴν τῆς ἰδίας ἐκ-
 κλησίας, ὅπερ ὁ ἐν ἁγίοις Κελεστίνος ἐπὶ Νεστορίῳ τῷ
 δυσσεβεί φαίνεται διαπραζάμενος, προθεσίαν αὐτῷ παρ-
 ἔχοντες, ὡσπερ οὖν κακῆνος Νεστορίῳ, ἧς ἐντὸς ἰάν μὴ
 ἀπένθησας τὸν εἰρημένον λιβελλον τῇ ἀποστολικῇ ὑμῶν
 καθέδρᾳ ἐπιθῶ, τῇ τε ὑμέτερα μακαριότητι, καὶ τῷ ἁγιω-
 τάτῳ τῆς βασιλείδος ἀρχιεπισκόπῳ, καὶ τῆς αἰρετικῆς
 νόσου ἑαυτὸν ἀπαλλάξῃ, καὶ ἐπὶ τὴν ἐμπιστευθεῖσαν αὐτῷ
 Τραπεζούντος ἐκκλησίαν ἐξορμήσῃ, ὀρίσατε, ἁγιώτατοι,
 ἀλλότριον μὲν αὐτὸν εἶναι, καὶ γυμνὸν πάσης ἀρχιρα-
 τικῆς ἀξίας τε καὶ ἐνεργίας, τῷ κρίματι ὑποβαλόντα
 ἑαυτὸν, τῶν εἰρημένων αἰρετικῶν, καὶ τὴν μερίδα τούτων
 ἀσπασάμενον, ἕτερον δὲ ἀντὶ τούτου τῇ ἐκκλησίᾳ Τραπε-
 ζουντίαν προχειρισθῆναι. Ἐπειδὴ δὲ οὐ μόνον οὗτος, ἀλλὰ
 καὶ ἕτεροι ἐπίσκοποι τε, καὶ κληρικοὶ, καὶ ἀρχιμανδρίται
 εὐκαίρητοι, ἐπιβουλαῖς χρώμενοι, κατὰ τῆς τοῦ Θεοῦ
 ἐκκλησίας, καὶ διὰ τοῦτο καὶ μόνον τῆδε τῇ πόλει ἐνδια-
 τρίφοντες ταραχὰς παρέχειν καὶ ταύτῃ, καὶ ταῖς ἀπαν-
 ταχοῦ ἐκκλησίαις, κατ' οὐδένα τρόπον παραιτοῦνται,
 δεόμεθα καὶ τοὺς τοιούτους ἅπαντας, πρὸς ὑμᾶς ἀχθῆναι,
 καὶ εὐθύνας ὑποσχεῖν τὰς τοῖς κανόσι πρεπούσας, δῆλον
 ὅτι καὶ ἐπὶ τοῦ προσηρημένου Ἀνθίμου, καὶ τούτων δὲ
 πάντων, γρηγορούσης τῆς δικαιοκρυσίας τῶν παρ' ὑμῶν
 καλῶς φυλαττομένων κανόνων, ἵνα μικρὸν ἀναψύξῃ ἡ τοῦ
 Θεοῦ ἐκκλησία τούτων ἐλευθερουμένη, καὶ μάθωσιν οἱ τῇ
 ποιμαντικῇ καὶ τῷ κλήρῳ προσελθεῖν τούτῳ τῷ τρόπῳ
 βουλόμενοι, ὡς οὐκ εἰς τέως παρασιωπήσεται κύριος,
 ἀλλ' ἀπαγρυπνήσει ἐπὶ τοὺς τοιούτους ποιμένας, ἐφ' οὓς
 κατὰ τὸν προφῆταν καὶ παρωξύνθη ὁ θυμὸς αὐτοῦ. Οὗτοι
 γὰρ οὗτοι, ποιμαίνοντες ἐν τὰ πρόβατα, ἀλλ' ἑαυτούς, καὶ
 ἡδελυσσόμενοι κρῖμα, καὶ πάντα τὰ ὀρθὰ διαστρέφοντες
 παρ' οὐδὲν ἔθεντο τὴν κατὰ τῆς ἐκκλησίας ἐπιβουλὴν, καὶ
 τὴν τῶν ἁγίων πατέρων βλασφημίαν, ἣν ἐκδικοῦντες, μα-
 καριώτατοι, προσδέξασθε τὴν ἡμετέραν ἰκεσίαν καὶ τὴν
 παρὰ τοῦ Θεοῦ δοθεῖσαν ὑμῖν ἐξουσίαν, ἐπ' αὐτούς κινή-
 σαντες καθαρῖσατε τὴν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν τῶν λύκων,
 ἐπαφῆντες αὐτοῖς οὐ τὴν ποιμαντικὴν, ἀλλὰ τὴν παιδευ-
 τικὴν ὑμῶν ράβδον. Ἐὖν γὰρ μετανοεῖν ἐπαγγεῖλωνται, ἢ
 προλαβοῦσα αὐτῶν ζωὴ ἄλλοτε ἄλλως τοῖς καιροῖς καὶ
 ἐν τῇ ἀληθείᾳ συμμεταβάλλομένη, πιστεῦσθαι τὰ ποιμνία

A biverit, statim in tantam et incomparabilem illi Ec-
 clesiam seipsum porrexit : tanquam sufficientem
 existentem ipsius curam habere. Quia igitur iste justo
 a vobis punitus fuit, et de sede hujus regie urbis
 ejectus, et fidelissimus imperator noster justam ve-
 stram super hunc indignationem suscepit, ipso
 etiam adjuvante divinos canones et catholicam fidem
 et non vultis omnimodam hujus perditionem, sed ut
 convertatur (imitamini enim Christum Deum nostrum,
 qui venit vocare non justos, sed peccatores ad penitentiam
 [Matth. ix]), et omnino paternis visceribus suscipitis,
 si recognoverit proprium peccatum, et convertatur ;
 adjuramus vestram beatitudinem (licet audax quid
 faciamus) per sanctam et consubstantialem Trinitatem,
 ac per principem apostolorum Petrum, et salutem ac
 B victoriam piissimi imperatoris nostri, non contem-
 nere divinos canones, qui ab ipso pessundantur ;
 neque Ecclesiam ei traditam, quæ ab ipso despici-
 tur ; sed sequendo in omnibus eos qui ante vestram
 beatitudinem in sede vestra claruerunt. facere in
 ipso adhuc et nunc contra auctoritatem canonum
 invalescentem, et qui prætulit vitam degere cum
 hæreticis, quam cum propria Ecclesia, ea quæ sanctum
 Cœlestinum contra Nestorium liquet fecisse, as-
 signando ei terminum, sicut et ille Nestorio ; Intra
 quem nisi occurrens prædictum libellum apostolicæ
 vestræ sedi porrexit, ac vestræ beatitudini, et
 sanctissimo archiepiscopo urbis regie, et a morbo
 hæretico seipsum liberaverit, atque ad Ecclesiam
 Trapezundarum sibi crediam proficiscatur, diffinite,
 C sanctissimi, ipsum alienum esse et nudum ab omni
 pontificali dignitate atque efficacia, et seipsum sub-
 mittere condemnationi prædictorum hæreticorum, et
 partem illorum accepisse, alterum vero pro isto Ec-
 clesie Trapezuntinæ ordinandum esse. Verum quo-
 niam non solum iste, sed et ceteri episcopi, clerici
 et archimandrite in magno numero, qui insidiis ad-
 versus Dei Ecclesiam utuntur, et propter hoc solum
 in hac civitate commorantur ei et universis Eccle-
 siis perturbationes dare nullo modo recusant ; roga-
 mus et universos tales ad vos adduci, et pœnas sus-
 tinere canonibus concedentes, quippe et in prædicto
 Anthimo et istis omnibus vigilante justo judicio ca-
 nonum a vobis bene custoditorum, ut paululum re-
 frigeretur Dei Ecclesia, ab istis liberata ; et cogno-
 D scant qui ad pastorem curam et clerum hoc modo
 venire volunt, quod non in finem tacebit Dominus,
 sed evigilavit super tales pastores, super quos secun-
 dum prophetam exacerbatus est furor ejus (Ezech.
 xxxviii). Isti enim, isti pascunt non oves, sed seipsos ;
 et judicium abominantes, et omnia recta perverten-
 tes, ad nihilum posuerunt insidias, quæ sunt contra
 Ecclesiam, et blasphemiam contra sanctos Patres.
 Quam defendentes, beatissimi, suscipite nostram
 supplicationem, et potestatem vobis a Deo datam in
 ipsos moventes, purgate Dei Ecclesiam, et a lupis
 liberate, immittentes ipsis non pastorem, sed dis-
 ciplinativam virgam vestram. Nam etsi promittunt
 se penitentiam acturos, præterita vita ipsorum,

ταύτας οὐκ ἐπιτρέπει, τοὺς δὲ τῶν τοῦ Θεοῦ ἐκκλησίαν ἀνεσπασμένους, καὶ ἐξω ταύτης δικαίως καταστάνας ἀίρε. αὐοὺς, Σενήρον, καὶ Πέτρον, καὶ Ζωάρον, καὶ τοὺς τῆ ἁμοια τούτων φρονούντας, ἐφ' οἷς τὴν ὑμέτεραν κρίσιν ἐξεδίχετο ὁ εὐσεβέστατος βασιλεὺς, ἧδη κατακεκρυμμένους, ὑπὸ τε τοῦ ἀποστολικοῦ ὑμῶν θρόνου, καὶ τῶν ἄλλων πατριαρχικῶν θρόνων καὶ πάσης ἀρχιερωσύνης, μὴ ἀνεχομένους κανονικῶς τῇ τοῦ Θεοῦ προσελθεῖν ἐκκλησίᾳ ἐξέλκασαι παντὸς οἴκου δημοσίου τε καὶ ἰδωτικοῦ συμφόρου ὑμῶν γινόμενου ὑπὲρ τῆς τῶν ἐκκλησιῶν εἰρήνης, καὶ τοῦ εὐσεβέστατου ἡμῶν βασιλέως, ᾧ πᾶσα σπουδὴ καὶ φροντίς, νύκτωρ τε καὶ μεθ' ἡμέραν περὶ ταύτης πρὸ πάντων ἄλλων γίνεται, καὶ οὐκ ἔστιν ἡμῶν ταραχὴν γινόμενῃ ταῖς ἐκκλησίαις παρ' αὐτῶν, καὶ πᾶσαν αὐτῶν ἑτεροδοξαστικὰν συνιδεῖν τε, μακαριώτατοι, καὶ προτρέψαι τὸν φιλόθεον ἡμῶν δεσπότην, ἐφ' ᾧ νομοθετῆσαι, ὡς περ τὰ τοῦ Νεστορίου τοῦ δυσσεβοῦς, οὕτω καὶ τὰ Σενήρου τοῦ φρενολάπτου ψυχοφθόρα συγγράμματα, βλασφημοῦντα, εἰς τε τὴν ἐν Χαλκηδόνι ἁγίαν σύνοδον, καὶ τὸν τόμον τοῦ ἐν ἁγίοις πατρὸς ἡμῶν καὶ ἀρχιεπισκόπου Λέοντος περὶ παραδοθῆναι. Διὰ γὰρ τούτων, ἀμφίβολον τὴν πίστιν ἐν ταῖς τῶν ἀπλουστέρων ψυχαῖς ποιεῖν ἐσπούδατε, καὶ μνηστειοῦσθαι παρὰ τοῖς ἔθνεσι τὸ μέγα καὶ σεπτὸν ὄνομα τοῦ Χριστιανισμοῦ πεποιήκε. Καὶ γὰρ τούτου χάριν εἰς τε τὴν Ῥωμαίων πρὸς ἡμᾶς ἐξαπεστείλαμεν, καὶ τὴν ὑμέτεραν δὲ εὐκταίαν εὐαγγελισθέντες παρουσίαν, ἐξεδέξαμεθα ταύτην, τοιαύτας παρὰ τοῦ εὐσεβέστατου ἡμῶν βασιλέως ὑποσχέσεις δεξάμενοι, ὅτι τὰ παρ' ἡμῶν ἐπὶ αὐτοῖς κανονικῶς ψηφισόμενα σπουδάζει ἢ αὐτοῦ εὐσέβεια παντὶ τρόπῳ πέρατι παραδοῦναι, καὶ τῆς χρονίας τούτων ταραχῆς πάντα τὸν κόσμον λοιπὸν ἐλευθερώσαι· τὰς δὲ προστιγορίας τῶν εἰρημένων ἐπισκόπων, κληρικῶν, καὶ μοναχῶν, καιρῶ δέοντι ἐξονομάσομεν, παριστῶντες, πῶς οἱ μὲν τὰ Νεστορίου, οἱ δὲ τὰ Εὐτυχείος φρονούντες, ἐφ' ἐνότερα διασπῶν τὴν ἐκκλησίαν ἐπιχειροῦσιν.

ΥΠΟΓΡΑΦΑΙ.

Μαριανὸς, ἐπίσκοπος Θεοῦ πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης, καὶ ἔξαρχος τῶν εὐαγῶν μοναστηρίων, ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀγαπητὸς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Στουδίου ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Διόσκορος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἁγίας μαρτυρίας Εὐφημίας ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀγάπιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Θαλασσίου ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Παῦλος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Ῥωμαίων ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀντωνῖνος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ ἁγίου Εὐσεβίου ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Στέφανος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Ὀλυμπίου ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Ῥωμαίων ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Δημήτριος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Φοκαῶν ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Κυριακὸς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Εὐφημίου ἁξιώσας ὑπέγραψα.

Ι. 80, τῶν τῆς τοῦ Λέοντος HARDUINUS.

quæ alio et alio tempore et non cum veritate commutatur, non permittit committere eis vere, qui Ecclesiam Dei negaverunt, et hæreticis, qui ex ea ipsam juste constituti sunt, Severo videlicet, Petro, et Zoaræ, et qui similia his sapiunt, super quos iudicium vestrum piissimus imperator suscepit; jamque condemnatos ab apostolica sede vestra, et ab aliis patriarchalibus sedibus, nec non ab omni pontificio, cum non patiantur canonicè venire ad Ecclesiam Dei, expelli ab omni publica et privata domo, piissimo imperatore nostro pro pace Ecclesiarum idem vobiscum sentiente, cui omnis cura et studium die noctuque de hac re ultra omnes est: et cessare facere omnem turbationem ab ipsis factam Ecclesiis, atque omnem alienam doctrinam: simul videre, beatissimi, et hortari Deo amatum dominum nostrum, ut sanciat, sicut illa impii Nestorii, ita et illa Severi mente capti animæ corruptibilia conscripta, in sanctam Chalcedonensem synodum edita, et in Tomum sancti Patris nostri Leonis archiepiscopi blasphemantia, igni tradere. Nam per ista dubiam fidem in animas simpliciorum facere studuit, et subsannari fecit apud gentes magnum et venerabile nomen Christianisimi. Etenim hujus gratia et Romam ad vos misimus, et vestrum exoptatum adventum enuntia- vimus, et ipsum suscepimus. Tales a piissimo imperatore nostro promissiones accepimus, quod ea quæ a nobis canonicè sententiata sua pietas omni modo studet mandare executioni, et totum mundum deinceps liberare a temporali horum turbatione. Appellationes vero prædictorum episcoporum, clericorum, et monachorum, tempore opportuno denominabimus, exhibentes quomodo hi quidem ea quæ Nestorii sunt, hi vero quæ Eutychis sentientes, ab utraque parte divellere Ecclesiam conantur.

SUBSCRIPTIONES.

Marianus misericordia Dei presbyter et archimandrita, ac primas venerabilium monasteriorum, rogans subscripsi.

Agapitus presbyter et prior monasterii Studii, rogans subscripsi.

Dióscorus presbyter et prior monasterii sanctæ martyris Euphemie, rogans subscripsi.

Agapius presbyter et prior monasterii Thalassii, rogans subscripsi.

Paulus presbyter et prior monasterii Romanorum, rogans subscripsi.

Antonius presbyter et prior monasterii Sancti Eusebii, rogans subscripsi.

Stephanus presbyter et prior monasterii Olympii, rogans subscripsi.

Anastasius presbyter et prior monasterii Romanorum, rogans subscripsi.

Demetrius presbyter et prior monasterii Phocæ, rogans subscripsi.

Dominicus presbyter et prior monasterii Euphemii, rogans subscripsi.

Ζώϊλος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Θεο-
δότου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰουλιανὸς ἐλέω Θεοῦ πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μον-
ῆς Εὐφημίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Στέφανος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Προ-
μότου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ζήνων πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἁγίας
Θεοτόκου τῆς ἐν τῇ πηγῇ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ
Καλάμου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Δάδας πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος τῶν Καίουμα ἀξιώ-
σας ὑπέγραψα.

Ῥόδων πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Θεοδώρου
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Γεννάδιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Κυριακοῦ
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Θεόδωρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Μα-
ρωνίου ἐν συκαῖς [Συκάν] ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Σίλας πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Ἠλία
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Παῦλος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Σαμουηλίου
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Θεοδώρου
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Κυρίων πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Δι-
γυκτίων, ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Βασίλειος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Κυ-
ρακωνᾶ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Θωμᾶ ἐν
τοῖς Μοδίστου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Μάρκος ἡγούμενος μονῆς Θεοδώρου ἀπὸ ἐπισκεπτῶρων, C
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Φλαβιανὸς πρεσβύτερος, καὶ δευτεράριος Μοδίστου
θεοφιλεστάτου πρεσβυτέρου, καὶ ἡγουμένου τῆς μονῆς
ἐπίκλην τῶν Λυκαόνων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Μαρῖνος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Παυλίου
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Θεόδωρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Τρύφωνος
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Θεοκτιστος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς
ἁγίας Θεοτόκου πλησίον τῶν Ἰώβ ὑπέγραψα.

Κοσμάς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Στου-
δίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Πέτρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς ἐπίκλην
Ἱερουσαλὴμ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἐλευθέριος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς ἁγίου
Κυριακοῦ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀλέξανδρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Ἀβρα-
μίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Θεόδωρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Ἰώβ
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Τρύφων πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Ἐλπιδίου
ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Στέφανος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν
Κώνστα. ἀξ. ὑπέγ. χειρὶ διακόνου Ἰακώβου κατ' ἐπιτρο-
πήν ἐμὴν γράψαντος, προτάξας τῇ ἰδίᾳ μου χειρὶ τὸν τί-
μην σταυρὸν.

Βαβύλας πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ ἁγίου

A Zoilus presbyter et prior monasterii Theodoti, ro-
gans subscripsi.

Julanus Dei miseratione presbyter et prior mo-
nasterii Euphemii, rogans subscripsi.

Stephanus presbyter et prior monasterii Promoti,
rogans subscripsi.

Zenon presbyter et prior monasterii Sanctæ Dei
Genitricis in fonte, rogans subscripsi.

Alexander presbyter et prior monasterii Calami
[Calamii], rogans subscripsi.

Dadas presbyter et prior de Caiuma, rogans sub-
scripsi.

Rhodon presbyter et prior monasterii Theodori,
rogans subscripsi.

Gennadius presbyter et prior monasterii Cyriaci,
B rogans subscripsi.

Theodoros presbyter et archimandrita monasterii
Maronii in Sycis, rogans subscripsi.

Silas presbyter et prior monasterii Ieliaz [Eliaz],
rogans subscripsi.

Paulus presbyter et prior monasterii Samuelis, ro-
gans subscripsi.

Joannes presbyter et prior monasterii Theodori,
rogans subscripsi.

Cyrion presbyter et prior monasterii Ægyptiorum,
rogans subscripsi.

Basilys de Cyracona presbyter et prior mouaste-
rii de Cyracona, rogans subscripsi.

Joannes presbyter S. Thomæ apostoli in Illis Mo-
desti, rogans subscripsi.

Marcus prior monasterii Theodori disceptatoris,
rogans subscripsi.

Flavianus presbyter et secundarius Modesti Deo
amantissimi presbyteri, et prioris monasterii Lycou-
num, rogans subscripsi.

Marinus presbyter et prior monasterii Paulini, ro-
gans subscripsi.

Theodoros presbyter et prior monasterii Trypho-
nis, rogans subscripsi.

Theoctistus presbyter et prior monasterii sanctæ
Dei Genitricis Mariæ prope Sanctum Job, rogans sub-
scripsi.

Cosmas presbyter et prior monasterii Studii, ro-
gans subscripsi.

Petrus presbyter et prior monasterii nominati [ἐπι-
D κλην] Hierusalem, rogans subscripsi.

Eleutherius presbyter et prior monasterii Sancti
Dominici martyris, rogans subscripsi.

Alexander presbyter et prior monasterii Abraami,
rogans subscripsi.

Theodoros presbyter et prior monasterii Job, ro-
gans subscripsi.

Tryphon presbyter et prior monasterii Elpidii, ro-
gans subscripsi.

Stephanus presbyter et prior monasterii de Con-
sta, rogans subscripsi manu Jacobi diaconi, qui scri-
psit secundum commissionem meam, et ego protendi
p opra manu mea honorabilem crucem.

Babylas presbyter et prior monasterii Sancti Da-

Δακτύλου τοῦ ἐν τῷ στυλῷ, καὶ τοῦ ἁγίου Ἰωάννου ἐν τῷ μικρῷ βάθει, καὶ τοῦ ἁγίου Ἀποστόλου Ἀνδρείου πλησίον τοῦ στυλοῦ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Ἀναστασίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀνθίμιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Νέωνος ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἐπίκλησιν τῶν Χρισίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Μαρᾶ πλησίον τῆς Ἀετίου κιστέρνης, ὑπέγραψα.

Φωκᾶς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἐπίκλησιν τῶν Ἰωάνη πλησίον τοῦ δευτέρου, ὑπέγραψα.

Ζώσιμος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Εὐτυχίου τοῦ Λυκαόνων πλησίον τῶν Ματρώνης ὑπέγραψα.

Τιμοθέος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Ἀστερίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Πολυχρόνιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ Διθρείου, ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Σεβηριανὸς πρεσβύτερος ὑπέγραψα ὑπὲρ αὐτοῦ, ἐπιτραπέις παρ' αὐτοῦ.

Στρατόνικο; πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ ἁγίου Δομετίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀνδρέας Δέου Θεοῦ πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Ῥωμαίων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Μαρτύριος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς Πέτρου ἔστι Οὐάλεντος καὶ Δαυδάτου πλησίον τῶν ἁγίων Ἀποστόλων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀνδρέας πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς διακειμένης ἐν τῷ σεβασμίῳ οἴῳ τῆς ἁγίας θεοτόκου πλησίον τοῦ ἁγίου Λυκαῆ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Μάρκος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ ἁγίου Κυρίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰάκωβος πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς Ἀβίου Σύρος Συριατῆ ὑπέγραψα.

Ἄττικὸς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῶν Εὐκρατάδων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἰωσήφ πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἁγίας θεοτόκου ἐν τῷ λιθοστρώτῳ ὑπέγραψα.

Παῦλος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, καὶ δευτεράριος μονῆς τοῦ ἁγίου Φιλίππου τοῦ ἐν τῷ βρεφοτροφίῳ ὑπέγραψα διὰ τὸ μὴ παρεῖναι τὸν ἡγούμενον.

Γεώργιος πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Κύρου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Κυριακὸς πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Σύρων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ζώσιμος πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Μαξιμίνου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἐλπίδιος πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Βασιανῶν ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Πολυχρόνιος πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν Κρητικῶν ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Παῦλος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἁγίας Ἑρμιόνης ἀξιώσας ὑπέγραψα.

^a Mariæ prope Acliam cisteriam : al. aream cist.

nielis existentis in stylo et sancti Joannis [prædicavi] in parvo profundo, et sancti Andreæ apostoli prope stylum, rogans subscripsi.

Joannes presbyter et prior monasterii Anastasii prope Agogum, rogans subscripsi.

Anthemius [Eleutherius] presbyter et prior monasterii Neonis, rogans subscripsi.

Joannes presbyter et prior monasterii quod appellatur Charisii, rogans subscripsi.

Joannes presbyter et prior monasterii Mara prope Aetii cisternam ^a, rogans subscripsi.

Phocas presbyter et prior monasterii quod dicitur Jonæ juxta Secundum, rogans subscripsi.

Zosimus [Cosmus] presbyter et prior monasterii Eutychii Lycaonum, prope villam Matronæ, subscripsi.

Timotheus presbyter et prior monasterii Asterii, rogans subscripsi.

Polychronius presbyter et prior monasterii Æthrii, rogans subscripsi.

Severianus presbyter et prior subscripsi pro ipso, cum commissum sit mihi ab ipso.

Stratonicus presbyter et prior monasterii Sancti Dometii, rogans subscripsi.

Andreas Dei miseratione presbyter et archimandrita monasterii Romanorum, rogans subscripsi.

Martyrius presbyter et prior monasterii Petri sive Valentini [Valentis] et Daudati prope SS. Apostolos, rogans subscripsi.

Andreas presbyter et prior monasterii jacentis in venerabili domo sanctæ Dei Genitricis prope Sanctum Lucam, rogans subscripsi.

Marcus presbyter et prior monasterii Sancti Cyrici, rogans subscripsi.

Jacobus presbyter et archimandrita monasterii Abibi Syrus, Syriace [Syristi] subscripsi.

Atticus presbyter et prior monasterii Eucratadarum, rogans subscripsi.

Josephus presbyter et prior monasterii Dei Genitricis in Lithostroto, subscripsi.

Paulus presbyter et prior, rogans subscripsi.

Anastasius presbyter et secundarius monasterii Sancti Philippi in Brephotrophio, subscripsi eo quod non adesset prior.

Gregorius presbyter et archimandrita monasterii Cyri, rogans subscripsi.

Dominicus presbyter et archimandrita monasterii Syriorum, rogans subscripsi.

Zosimus [Cosmus] presbyter et archimandrita monasterii Maximini, rogans subscripsi.

Elpidius presbyter et archimandrita monasterii Basini, rogans subscripsi.

Polychronius presbyter et archimandrita monasterii Cretensium [Criticorum], rogans subscripsi.

Paulus presbyter et prior monasterii Sanctæ Ermionis, rogans subscripsi.

Ἐπιθέλιος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τῆς ἐπι-
 κλῆς Συμεὼν ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ζωτικὸς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ ἁγίου
 Ἀνδρέου πλησίον τῆς Σατορνίνου πόρτης ἀξιώσας ὑπέ-
 γραψα χεὶρὶ Μάρκου πρεσβυτέρου καὶ δευτεραρίου,
 ἐμοῦ προτάξαντος τὸν τίμιον σταυρὸν.

Θεόδωρος πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος μονῆς τοῦ
 ἁγίου Λαυρεντίου ἐκ' ἐμοῦ συστάσας ὑπέγραψα.

Δομητιανὸς πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς
 Μαρτυρίου, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ τῆς ἁγίας
 πόλεως μοναχῶν ὑπέγραψα.

Ἡσύχιος πρεσβύτερος μονῆς τοῦ μακαρίου Θεοδοσίου
 καὶ ὑπὲρ πάντων.

Κασσιανὸς πρεσβύτερος λαύρας τοῦ μακαρίου Σάββα
 καὶ ὑπὲρ πάντων.

Κυριακὸς πρεσβύτερος, καὶ ἡγούμενος τῶν πυργίων
 τοῦ Ἰορδάνου καὶ ὑπὲρ πάντων.

Νίσταβος πρεσβύτερος λαύρας τοῦ ὁσίου Φερμίνου καὶ
 ὑπὲρ πάντων.

Τερέντιος πρεσβύτερος νέας λαύρας καὶ ὑπὲρ πάντων
 τῶν ἐν τῇ ἐρήμῳ ὑπέγραψα.

Λεόντιος μοναχὸς, καὶ ἡγούμενος, καὶ τοποτηρητὴς
 πύργου τῆς ἐρήμου ὑπέγραψα.

Τραϊανὸς πρεσβύτερος πῶν πυργίων τοῦ Ἰορδάνου καὶ
 ὑπὲρ πάντων.

Πολύευκτος διάκονος μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Θεοδοσίου καὶ
 ὑπὲρ πάντων.

Θεόδωρος διάκονος, καὶ μοναχὸς τῆς νέας λαύρας καὶ
 ὑπὲρ πάντων.

Κύρικος μοναχὸς, καὶ διάκονος τῆς αὐτῆς νέας λαύρας
 καὶ ὑπὲρ πάντων.

Ἀναστάσιος διάκονος μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Μαρτυρίου καὶ
 ὑπὲρ πάντων.

Μάμας μοναχὸς μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Μαρτυρίου καὶ ὑπὲρ
 πάντων.

Ἰουλιανὸς μοναχὸς τοῦ Ἀββᾶ Θεοδοσίου καὶ ὑπὲρ
 πάντων.

Ἰωάννης πρεσβύτερος μονῆς ἰδίας ἐν τῇ πεδιάδι καὶ
 ὑπὲρ τῶν ἐν αὐτῇ.

Θεωνᾶς πρεσβύτερος τοῦ ἁγίου ὄρους Σινᾶ, καὶ ἀπο-
 κρισιάριος τοῦ τε ὄρους τῆς ἐκκλησίας Φαράν, καὶ λαύρας
 Ῥαίθου ὑπὲρ πάντων τῶν ἐκεῖσε μοναχῶν ἀξιώσας ὑπέ-
 γραψα.

Στρατιῆγος διάκονος, καὶ μοναχὸς μονῆς τοῦ μακαρίου
 Ἰωάννου καὶ ὑπὲρ πάντων τῆς ἐκεῖσε μοναχῶν.

Ἰωάννης μοναχὸς μονῆς τοῦ Ἀββᾶ Μαρτυρίου καὶ ὑπὲρ
 πάντων ἐκεῖσε μοναχῶν.

Παῦλος μοναχὸς, καὶ ἀποκρισιάριος μονῆς τοῦ μακα-
 ρίου Μάρωνος δευτέρας Συρίας.

Σεβηριανὸς πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς
 Ζωόρα τῶν θερμῶν Συριστί ὑπέγραψα.

Κασσιᾶς πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τῶν
 Λουκᾶ Συριστί ὑπέγραψα.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς τοῦ
 πυροῦ Θεωμᾶ Συριστί ὑπέγραψα.

Συμεώνος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος μονῆς τοῦ μα-
 καρίου Ἰακώβου δευτέρας Συρίας καὶ ὑπὲρ πάντων.

A Eusebius presbyter et prior monasterii quod voca-
 tur Symeon, rogans subscripsi.

Zoticus presbyter et prior monasterii Sancti An-
 dreæ prope Saturninam portam, rogans subscripsi,
 manu Marci presbyteri et secundarii, me pretendente
 honorabilem crucem.

Theodorus presbyter et prior monasterii S. Lau-
 rentii, a me Dei gratia fundati, subscripsi.

Domitianus presbyter et archimandrita monasterii
 Martyrii, et pro omnibus monachis qui sunt in eremo
 sanctæ civitatis, subscripsi.

Hesychius presbyter monasterii Theodosii, et pro
 omnibus, etc.

Cassianus presbyter Lauræ beati Sabbæ, et pro
 omnibus, etc.

B Dominicus presbyter et prior monasterii de Turri-
 bus Jordanis [lauræ Pyrgiorum], et pro omnibus,
 etc., subscripsi.

Nestabus presbyter Lauræ Sancti Firmini, et pro
 omnibus, etc.

Terentius presbyter Novæ Lauræ et pro omnibus
 qui in eremo sunt subscripsi.

Leontius monachus et prior et vicarius totius
 eremi, subscripsi et pro omnibus, etc.

Trajanus presbyter Turrium Jordanis, et pro om-
 nibus, etc.

Polyeuctus diaconus monasterii abbatis Theodosii,
 et pro omnibus, etc.

Theodorus diaconus et monachus Novæ Lauræ, et
 pro omnibus, etc.

C Cyricus monachus et diaconus ejusdem Novæ
 Lauræ, et pro omnibus, etc.

Anastasius diaconus monasterii abbatis Martyrii,
 et pro omnibus, etc.

Mamas monachus monasterii abbatis Martyrii, et
 pro omnibus, etc.

Julianus monachus abbatis Theodosii, et pro om-
 nibus, etc.

Joannes presbyter proprii monasterii in campestri,
 et pro omnibus qui in ipso sunt, etc.

Theonas presbyter sancti montis Sinai, et legatus
 ecclesiæ Pharan et lauræ Rhaithu, pro omnibus mo-
 nachis ibidem, rogans subscripsi.

D Strategius diaconus et monachus monasterii Beati
 Joannis, et pro omnibus ibidem monasteriis sub-
 scripsi.

Joannes monachus monasterii abbatis Martyrii, et
 pro omnibus ibidem monasteriis subscripsi.

Paulus monachus et legatus monasterii beati Ma-
 ronis secundæ Syriae, subscripsi.

Severianus presbyter et archimandrita monasterii
 Zuaræ de Thermis, Syriace subscripsi.

Cassisa presbyter et archimandrita monasterii Lu-
 cæ, Syriace subscripsi.

Joannes presbyter et archimandrita monasterii
 Cyri [Domini] Thomæ, Syriace subscripsi.

Symeones [Simeonius] diaconus et legatus monaste-
 rii beati Jacobi secundæ Syriae, et pro omnibus, etc.

Ἰωάννης διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος μονῆς τοῦ μακαρίου Θεοδώρου δ.υτέρας Συρίας καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐν αὐτῇ μοναχῶν ὑπέγραψα.

Σέργιος πρεσβύτερος περιοδευτὴς τῶν ἁγίων ἐκκλησιῶν ἐπιχωρίων τῆς πρώτης Σύρον ἐπαρχίας ὑπέγραψα.

Στέφανος πρεσβύτερος, καὶ ἠγούμενος μονῆς Εὐξερίου ὑπὲρ πάντων.

Ἰωάννης πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς Θωμᾶ Συριστί ὑπέγραψα.

Θωμᾶς πρεσβύτερος, καὶ ἀρχιμανδρίτης μονῆς Ἰακώβου Συριστί ὑπέγραψα.

Φαυστίνος μοναχός, καὶ ἀποκρισιάρχιος μονῆς τοῦ ἁγίου Στεφάνου Μαυζᾶ Ἰαμνίας, καὶ ὑπὲρ πάντων τῶν ἐκεῖσε κληρικῶν καὶ μοναχῶν.

Θεόδωρος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ἐρενδελανῶν ἀξιώσας ὑπέγραψα.

A Joannes diaconus et legatus monasterii beati Theodori secundæ Syriæ, et pro his qui in ea sunt monachis subscripsi.

Sergius presbyter Iustrator sanctarum ecclesiarum gentilium Syrorum primæ provinciæ, subscripsi.

Stephanus presbyter et prior monasterii Euxerii, et pro omnibus, etc.

Joannes presbyter et archimandrita monasterii Thomæ, Syristi [id est Syriacæ] subscripsi.

Theonæ [Thomas] presbyter et archimandrita monasterii Aaron, Syristi subscripsi.

Faustinus monachus et legatus monasterii Sancti Stephani Mauzæ [al. Nanze] Jamniæ, pro omnibus clericis et monachis ibidem existentibus.

Theodorus diaconus et legatus sanctæ Ecclesiæ B Erendelenorum, rogans subscripsi.

EPISTOLA SIVE LIBELLUS ORTHODOXORUM EPISCOPORUM ORIENTALIIUM,
CONTRA ANTHEMUM, SEVERUM, ALIOSQUE ACEPHALOS, OBLATUS AGAPITO.

Τῷ δεσπότη ἡμῶν τῷ τὰ πάντα ἁγιωτάτῳ, καὶ μακαριωτάτῳ πατρὶ πατέρων τῷ ἀρχιεπισκόπῳ τῆς Ῥωμαίων καὶ πατριάρχῃ Ἀγαπητῷ παρὰ τῶν ἐνδημιούντων κατὰ ταύτην τὴν βασιλίδα πόλιν ἐπισκόπων τῆς τε ἀνατολικῆς διοικήσεως, καὶ τῶν ὑπὸ τοὺς ἁγίους Χριστοῦ τοῦ Θεοῦ ἡμῶν τόπους καὶ ἀποκρισιάρχων, καὶ λοιπῶν κληρικῶν.

Ἐξ οὗ Χριστὸς ὁ Θεὸς ἡμῶν, ὑπὲρ τῶν ἐπεριλειπένων ἡμῶν γερῶν, τῆς δὲ αὐτῶν ἐν παντὶ καιρῷ μετὰ παρρησίας ἀληθοῦς δημοσιευθείσης ὁμολογίας τῆ ἀοράτῳ καὶ φθερᾷ αὐτοῦ δυνάμει ἐπὶ τὴν σεβασμίαν ἡμῶν ἐπανεπαύσατο κεφαλὴν τὸν τοῦ κορυφαίου τῶν ἀποστόλων θρόνον καταπιστεύσας ἡμῖν, μακαριώσατο, καὶ ἔστασεν ἐπὶ πέτρᾳ τοὺς πόδας ἡμῶν, καὶ κατεύθυνε τὰ διαθήματα ἡμῶν, καὶ ἐνέπλησε τὸ στόμα ἡμῶν ἄσμα κατὸν ὕμνον τῷ Θεῷ ἡμῶν, πολλοὶ ἤλπισαν ἐπὶ κύριον. κατὰ τὸ ψαλμικὸν λόγιον, καταυγασθέντες ὑπὸ τῆς πνευματικῆς ἡμῶν αἴγλης, δι' ἧς, ὡς λύχνος ἐλάμπων ἐπὶ λυχνίας ἁγίας τὸ ζυφῶδες τῶν ἐν σκότει καθήμενων, καὶ τυφλῶν ἐφωτίσατε τοὺς ὀφθαλμοὺς τῆς δικαιοῦς αὐτῶν διανοήσαντες. Διὰ τοῦτο, τιθερρηκέτες πιστεύοντες τε τῷ θείῳ λόγῳ τῷ διαγορευόντι, Ἐν καιρῷ οὐ δουλιάσει καρδία ἠδρασμίνη ἐπὶ διαγορίᾳ συνίσταται, πείρα τε μαθόντες ἀκριβεῖς ἡμᾶς φύλακας εἶναι τῶν ἀποστολικῶν θησαυρῶν ἐξασπασάντες ἠρτίως ἄνθημον τὸν πρόσχημα εὐσεβείας περιβαλλόμενον, τὴν δὲ δύναμιν αὐτῆς ἀργασάμενον, τὸν τὴν ἀρμοσθεῖσαν αὐτῷ νύμφην ἐξωθήσαντα, καὶ λαβὴν ἐτίσαν κατατολμήσαντα παρὰ τοὺς θείους κανόνας, γινώσκοντες δὲ καὶ τὸν θεοφύλακτον ἡμῶν βασιλεῖα, καθέπερ Χριστοῦ μαθητὴν δεδοκιμασμένον ἔχοντα ψυχὴν κοινὴν ἡμῖν τοῦ ἀγαθοῦ ἔργου τούτου γενόμενον, καὶ σπουδάσαντα μὴ ἐκ προαιμίας τῆς αὐτοῦ βασιλείας μέχρι τοῦ νῦν, τὸ τῆς ἐπιλησίας ἅπαν σῶμα φυλάξαι ἁγίως, καὶ ἀκέραιον καὶ πάσης νόσου αἰρετικῆς ἐλευθέρον, καὶ διὰ τοῦτο νομοθετῆσαι τὰς ἁγίας, καὶ ἱερὰς ἐπίσημας συνόδους, ἐν ταῖς ἑτε δέποτε γενομένας θεϊκῆς μυσταγωγίας, μεγαλοφάνως ὑπὸ τῶν ἱερῶν κληρικῶν, ταύτας

Domino nostro per omnia sanctissimo et beatissimo patri patrum archiepiscopo Romanorum et patriarchæ Agapito, ab episcopis Orientalis diœcesis, et ab his qui sunt sub sanctis locis Christi Dei nostri, nec non ambasiatoribus et cæteris clericis in hac regia urbe congregatis.

Ex quo Christus Deus noster, pro debitis vobis præmiis propter ipsius in omni tempore, cum vera fiducia, sua invisibili ac terribili virtute divulgatam confessionem super venerabile caput vestrum requiescere fecit, cum sedem apostolorum vobis, pater beatissime, commisit, et firmavit super firmam petram pedes vestros, et direxit gressus vestros, et implevit os vestrum cantico novo hymno Deo nostro: speraverunt in Domino (Psal. xxxix), secundum psalmicum eloquium, clarificati a spirituali splendore vestro, per quem tanquam lucerna resplendens super sancto candelabro caliginem eorum qui in tenebris sedent, et cæcos illuminastis, et oculos mentis ipsorum aperuistis. Propterea confisi et credentes divino eloquio dicenti, In tempore non timebit cor confugiens ad intellectum: et experientia intellectus cognoscentes vos esse diligentes custodes thesaurorum apostolicorum, exaspinimus (a) modo Anthemium, habitum pietatis circumferentem, potentiam vero ipsius negantem (II Tim. III); qui convenientem sibi sponsam dimisit, et aliam contra divinos canones accipere ausus est. Cognoscentesque et (b) Deo custoditum imperatorem nostrum, tanquam Christi discipulum, approbatam animam habere, et participem vobis hujus boni operis fuisse, qui a primordiis regni sui usque nunc studuit custodire omne corpus Ecclesiæ sanum et perfecte integrum, et ab omni morbo hæretico liberum: et propter hoc statuit quatuor sanctas synodos in divinis ac sacris initiationibus, quando fiunt, magna voce a sacris prædicatoribus prædicari; quæ fortiff-

(a) Forte, εξημερισμῶς

(b) Sic mss. ubique.

αφύπνισθαι, τειχιζούσας τῶν πιστῶν τὰς καρδίας, καὶ τὰς τῶν αἰρετικῶν συμπεριγούσας, ἐλπίζοντα δὲ ἐκ τῆς κατὰ φύσιν αὐτοῦ φιλανθρωπίας, καὶ οἰόμενοι καθάπερ τοὺς εἰς ἀπλότητος ὑπαχθίντας τῇ πλάνῃ εἰκὸς ἔστιν ἐπιστρίψαι τῷ χρόνῳ, οὕτω καὶ τοὺς ταύτης εὐρετάς, καὶ πολλοὺς δὲ τοῦ διαβόλου μαθητάς, καὶ μηδέποτε τὴν ἀλήθειαν ἐπιγινόντας, τὸν τῶν ἐξαρχῆς αἰρετικῶν ἐκβολὴν ὑπερτίθεσθαι (α). ὑπεκτιθεσθαι Hard.), δεόμεθα, μακχριώτατοι, ἀναμνησάμενοι τὸν μεγαμοκώτατον, καὶ θεοζύλακτον ἡμῶν βασιλέα τῆς ἱερᾶς ἐκείνης φωνῆς λεγούσης, « Πᾶν δὲ βδέλυγμα ἐμίσησε κύριος, » ὁ πρῶτον, καὶ μίσησον, καὶ ὕστατον ἴσθι Σευῆρος ὁ ἀλιτῆριος, ὁ κατὰ Θεοῦ λαλήσας ἀδικίαν ἀεὶ, κατὰ μὲν τὰ Ἑλλήνων μυστήρια μνηθεὶς, καὶ ταῦτα τιμήσας, κατὰ δὲ τὰ Εὐτυχοῦς διδάξας, καὶ Μακρῶ, ἐν ὧν δὲ τῷ βίῳ τῇ τῶν Χριστιανῶν πίστει φράσας ἐβρῶσθαι, καὶ τὴν Νεστορίου τοῦ ἀνθρωπολάτρου προσηγορίαν, εἰς ἐφόδον τῆς ἀπάτης τοῖς εἰς ἀπλότητος πρὸς ὑποδοχὴν ἔχουσιν ἔτοιμα τὰ ὧτα ἐπινοήσας· τὰ ἐκείνων εἰκῶν ἐναργῶς Νεστοριανούς τε καλέσας τοὺς τῶν ὀρθῶν δογματικῶν καθηγητάς, οὐ φεισάμενος μήτε τοῦ βαπτίσαντος αὐτὸν, ἀναθεμάτων ἀδυνάμων πάντα τὸν κόσμον ἐπλήρωσιν, ἀποφῆνασθαι κατατολήσας αὐτὸς, ἐνδυνάμους κληρωσάμενος μετὰ τῶν προσχρυσάντων αὐτῷ τῆς χειροτονίας σκιᾶν κατὰ τῆς εἰρημένης οἰκουμένης ἁγίας συνόδου τῆς ἐν Χαλκηδόνι, καὶ τῶν ἱερῶν, καὶ θεοφιλῶν ἐπιστολῶν τοῦ ἐν ἁγίοις τὴν μνήμην πάκα Διοντοῦ τοῦ γενομένου φωστῆρος καὶ στύλου τῆς ἐκκλησίας, τοῦ σταριζάντος τοὺς πιστοὺς τῇ βασιλικῇ τριάδι πορεύεσθαι, ὡς λείπεσθαι τὸ τῇ θεῷ γραφῇ ῥηθὲν, πληρωθῆναι ἐκ' αὐτῶ, « καὶ ἔμπεσεῖται εἰς βόθρον ὃν εἰργάσατο. » Ὅθεν ἀπορούντες, πῶς ἂν αὐτὸν κυρίως καλέσομεν Ἑλλήνων ὁμόφρονα. Εὐτυχοῦς ὁμόδοξον, ὁμότροπον Νεστορίου, ἐκ τῆς κυριωτέρας, καὶ ἐπισήμου προσηγορίας ὀνομάσομεν, τὸ ἐντεῦθεν ὄργανον αὐτὸν σὺν ἀληθείᾳ τοῦ διαβόλου καλαῦντες. Παρέντες τοίνυν τὸ πλῆθος ὑπ' αὐτοῦ ταλασθέντων τὰ τε κατὰ τὴν ἐξῆς αἵματα τῶν ὁσίων ἀνδρῶν ἐκχυθέντα ὑπὸ τοῦ κατὰ πατριαν ἰστασιασμένου ὑπ' αὐτοῦ Ἰουδαϊκοῦ συστάτος ἕτε στρατεύματος, καὶ ἄλλα δὲ τῶν εἰρημένων πολὺ χαλεπώτερα διὰ τὸ μακρὸς τοῦ διαγρήματος, ἰκετεύομεν, ἁγιώτατε, ἐπειδὴ « νῦν καιρὸς εὐπρόσδεκτος, νῦν ἡμέρα σωτηρίας, » βοῶμεν, βοήθησον ἡμῖν, καὶ ταῖς φονευθείσαις ἰσῆαις ψυχαῖς, ἃς παρεστάται νομίσατε νοσητῶς, καὶ δεικνύναι ἡμῖν ὡς διὰ Χριστὸν παρεδόθησαν τῷ θανάτῳ, ὑπὸ τοῦ πολυκεγάλου θυρῶς, ἵνα μὴ καὶ αὐτοὶ ἐκ τῆς φανερωθείσης πᾶσιν αὐτῷ μαγικῆς, καὶ Μανιχαϊκῆς πλάνης, ἣ βαρῶν ὁ δαίμων οὗτος, κατετόλησεν εἰς τὰς καθαρὰς βασιλείους· εἰσδύναμι αὐλάς, μηδένα τέπον ὀφείλων ἔχειν, ἢ τὸ βάραθρον εἰς κατέλυμα ἀνατρέψαι, καὶ ἐπὶ τοῦ παρόντος, τὴν μετὰ τοσοῦτων κόπων, καὶ ἰδρώτων, ὑμῶν τε καὶ τοῦ φιλοχριστοῦ ἡμῶν βασιλέως φιλοτιμηθείσαν εἰρήνην, ταῖς ἀπανταχοῦ τῶν πιστῶν ἐκκλησίας, ἀπελαθῆναι σπουδάσατε πόρρω που καὶ τῆς ἐσχιστίας αὐτῆς, φεισάμενοι τῶν τὰς συνουσίας πρὸς αὐτὸν ποιουμένων ψυχῶν, καὶ κορωνουσῶν διὰ τῆς ἐντεύξεως τοῖς κατ' αὐτοῦ ἀναθε-

A cant corda fidelium, et hæreticorum compungunt, sperans ipse ex clementia secundam naturam suam, et pulans, quod sicut eos qui ex simplicitate errore subducti sunt decet in tempore converti, sic et hujus inventores, imo diabol. discipulos, et nunquam veritatem agnoscentes, jactum (a) hæreticorum a principio præviare et præmeditari. Rogamus, beatissimi, commemorari memorato ac Deo custodito imperatori nostro illam sacram vocem dicentem : *Omniem abominacionem odit Dominus (Psal. c)*, quæ prima, media, et ultima est. S. verus facinorosus, qui *contra Deum semper locutus est iniquitatem (Psal. lxxii)*; et quandoque quidem Græcorum vanidicorum mysteriis iubitatus, ipsa honoravit; quandoque vero Eutyclus insaniam docuit, et in tota vita dixit bene valere fidei Christianorum; et appellationem Nestorii anthropolatæ, ad decipiendum eos qui in simplicitate paratas habent aures, suscipiendam excogitavit, evidenter illa illius dicendo; Nestorianosque vocabat magistros rectorum dogmatum, et nec illi pepercit qui baptizavit ipsum; invalidisque anathematibus implevit totum mundum, ac arroganter decernere ipse præsumpsit, et validiores sortitus est cum his qui adhærebant ei in ordinando *σκάν* (b) contra prædictam sanctam œcumenicam Chalcedonensem synodum, et contra sacras ac D. dilectas epistolas sanctæ memoriæ Leonis papæ, qui fuit illuminator et columna Ecclesiæ, quique firmavit fideles ambulare in recta semita, sicque illud relinquetur divinæ Scripturæ dictum impleri : *et incidet in foveam, quam fecit (Psal. vii)*. Unde dubitantes quomodo ipsum proprie vocemus, idem cum gentibus sentientem, ejusdem opinionis cum Eutycho, ejusdemque moris cum Nestorio, magis propria et insigni appellatione nominabimus ipsum ibidem, cum veritate organum diaboli vocantes. Prætereuntes igitur multitudinem eorum quæ præsumpta sunt ab ipso, et sanguinem sanctorum virorum in Eoa (c) effusum ab estasiasmeno Judaico (d), de fratria tunc sub ipso militante, ac alia multa difficiliora prædictis propter longam narrationem; supplicamus, sanctissime, cum *nunc sit tempus acceptabile, nunc dies salutis (II Cor. vi)*, clamamus, adjuva nos, et sanctas animas occisas (Apocal. vi), quas spiritu astare cogitate, et ostendere vobis, quod propter Christum traditæ sunt morti a bestia multi capitibus, ne rursus ex sua omnibus manifesta manania et Manichæo errore, quo confidens iste iniquus ausus est intrare mundas regias aulas, cum nullum locum debeat habere, aut barathrum (e) conversandi ad destructionem. Et cum in præsentii pax donata sit omnibus fidelium ecclesiis cum tantis laboribus et sudoribus vestris, ac Deo amantissimi imperatoris nostri, parentes ipsi extremi animarum facientium conventiones ad ipsum, et communicantium per interpollationem, anathematibus contra ipsum prolatis, studete longe expelle-

(a) Hoc est, *expulsionem.*

(b) Hoc est, qui *ambtram ordinationis illi commoda-*
gunt contra, etc.

(c) Hoc est in Oriente.

(d) Hoc est, *ab exercitu Judaico, per sodalitia con-*
flato, tunc sub ipso, etc.

(e) Pro, *nisi barathrum.*

πασι τὸν ἀκάθαρτον, τὸν ἀποκάρυκτον, τὸν ἀναθέμασιν ἐγγράπτους, καὶ διηνεχίσιν, ὑπὸ τοῦ ἀποστολικοῦ ὑμῶν θρόνου, καὶ τοσούτων ἀρχιερέων, καὶ ἐν οὐρανῷ παρὰ τῶν ἐκλεκτῶν αὐτοῦ ἀγγέλων, κατάκριτον ἤδη γενόμενον, κατὰ τὴν εὐαγγελικὴν ἐκείνην καὶ θείαν φωνήν, μετ' ἐκδικίου τοῦ βδελυροῦ ἄλλου τοῦ Πέτρου, τοῦ καὶ τὴν ἑαυτοῦ προσηγορίαν μέχρι τοῦ νῦν οὐκ ἐρυθριάσαντος ψεύσασθαι τοῦ αὐτοῦ μαθητοῦ, καὶ τὰ τῆς ἀποστασίας καθ' ἐκάστην ῥήματα φθειξαμένου· καὶ μετὰ Ζωόρα δέ, τοῦ παντελῶς ἀμνήτου τῆς θείας γραφῆς, καὶ πάσης ἱερατικῆς λειτουργίας, καὶ τάξεως, μετὰ δὲ παρόρησίας οὐκ ἴσμεν τῆς ὅθεν χερπυγούμενης αὐτῷ καταπατοῦντος τὴν κρατοῦσαν ἐκκλησιαστικὴν εὐκοσμίαν τε, καὶ κατάστασιν, ἐκ τῶν καθ' ἡμέραν παρασυναΐξεων, καὶ παραβαπτισματων ὑπ' αὐτοῦ τολμωμένων, οὐ τὴν συναγωγὴν, γύνια καὶ πόμοις, καὶ μίθαις, ἀσελγείαις τε, καὶ ἀκολασίαις ἐνδεδομένα πληροῖ. Πείσαντες τὸν εἰσεθέστατον ἡμῶν βασιλεῖα, θῆρας αἰμοδόρους, ἄρνασι μὴ συγχωρεῖν συναυλιζέσθαι, ἠκριζωμένον σαφῶς τὸ τῷ θεῷ Ἀποστόλῳ ῥηθὲν, ἕως οὐδεμία μετοχὴ δικαιοσύνης, καὶ ἀνομία, ἢ κοινωνία φατὶ πρὸς σκότος, ἢ μερὶς πιστῶ μετὰ ἀπίστον. Οἷα δὲ αἷα δεδραματούργηται νῦν καὶ παρὰ Ἰσαακίου τοῦ Πέρσου, βουλομένους ἡμᾶς ἀδακρυτὶ λῆγειν, οὐκ ἴσθιν, οὐδὲ δέους ἀπηλλάχθαι, διηγουμένους ἅ τας ἀνόμιαι αὐτοῦ χερσὶν ἐκείνου οὐκ ἔφριξε δρᾶν. Ἐν γὰρ καταγωγῇ τινὶ τιμίας εἰκόνας ἀνακειμένης τοῦ τῶν εἰσεθῶν ἐπὶ τοῦ παρόντος σκόπτρον κρατοῦντος, ὡσπερ ἀμειλίχως ὁ προλεχθεὶς δεδαιός, καὶ ἀλάστωρ ἀνήρ, εἰ μὴ καὶ κατὰ τὸν ῥηθησόμενον νεώτερον τρόπον βλασφημήσει τὸ θεῖον, ἀντικείμενος τῆν βασιλικὴν, ἐν ἧ τὸ ἄτιμον αὐτῷ σχηματίζεται γῆρας στυριζέειν, πληρῶν τὴν πεπλανημένην ἐπίθεσιν, ἐμπροσθεν τῶν ὑπ' αὐτοῦ καταγινομένων ἀπάγεσθαι, ἔτυπεν ἀφειδῶς τὸ τοῦ φιλοχρίστου βασιλείως ὁμοίωμα, αἰρετικὸν ἀποκαλῶν τὸν ἠνωμένον οὕτω Θεῷ, καὶ φρουρούμενον ὑπ' αὐτοῦ, τὸ τῆς ἀληθείας φυλάττοντα κήρυγμα, καὶ οὐκ ἔπαυσε τὸν θυμὸν μέχρι τοσούτου, ἕως οὐ καὶ τὴν φέρουσαν τὴν περιφανῆ ἐκτύπωμα σινδῶνα διέρρηξε, καὶ μίρος κατέαξεν ἐξ αὐτοῦ, ὃ καὶ πυρὶ παραδέδωκε. Τὸ γὰρ ὅλον ἀφανίζειν οὐκ ἔσχυσεν, φυλαχθέν ὑπὸ τῆς προνοίας τοῦ κρείττονος εἰς ἔλεγχον ἀκρίβῃ τοῦ φονικοῦ τοῦδε τολμήματος, καὶ τοῦ μείζονος πάντων κατηγορημάτων. Μάρτυρες ἐστήκασιν ἄνδρες, ὡς ἔγνωτε, ἀγιώτατοι, σαφῆ τὴν ἀληθειαν συνήγορον ἔχοντες. Ἐπειδὴ τοίνυν ἐκ παραδόξου οἱ προῤῥηθέντες ἀριστάρχαι ἀνταλλαζόμενοι τὴν ὀφειλουσαν αὐτῶν ἐφέλην γενέσθαι σὺν ἀτιμίᾳ πρὸ χρόνου πολλοῦ τὴν ἐν τοῖς βασιλικαῖς ταμείοις οἰκίαν παρρησίαν δεδώκασι τοῖς κατ' ἄλλον τρόπον Θεῷ ἀρνούμενοις, ἐγκαταλείψαντες αὐτοῖς πολλῶν ἐνόματι ὀρθοδοξίας ἐπιπλάστου, καὶ κινδυνεύουσιν οἱ πιστοὶ πανταχοῦ γῆς, μηκέτι ἐν ὁμοιοῦχ πορεύεσθαι ἐν τῷ οἴκῳ τοῦ Θεοῦ, ἐξάρτατε ταχέως ἀπ' ἡμῶν τοὺς πονηροὺς, προσενέγκατε συνήθως ταύτην τὴν θυσίαν, τῇ θεῷ καὶ σωτῆρι ὑπὲρ τῆς φυλαχθησομένης ὑμῶν ἀγαθῆς ἀπολογίας ἐν τῇ μελλούσῃ κρίσει τῇ φοβερᾷ ἐλευθέραν παντὸς δέους, καὶ τρικυμίας αἰριτελῆς, τὴν κρατοῦσαν εὐκοσμίαν ἐκκλησιαστικὴν φυλάξατε κατάστασιν βεβαιώσιντες, καὶ αὐθις τὰς κατ' αὐτῶν πρώην ἐξενεχθείσας ἐκ τοῦ ἀποστολικοῦ ὑμῶν θρόνου ἐνδύσεις, καὶ δικαίας, καὶ εἰσεθεῖς ἀποφάσεις εἰσηγούμενοι τῷ ἐνομοκράτῳ βασιλεῖ ἡμῶν, καὶ τὰ ἐκείνων

A ipsum pollutum, et abdicatum; qui anathematibus scriptis, et apertius ab apostolica sede vestra, et a tantis pontificibus, et in cœlo ab angelis electis suis jam condemnatus est; qui secundum evangelicam illam et divinam vocem cum iniquo et facinoroso alio Petro suo discipulo appellationem propriam usque nunc mentiri non erubuit, et verba apostasiæ quotidie locutus est: nec non cum Zoara, qui omnino divinam Scripturam, et omnem sacrum ordinem et missam ignorat: sed cum audacia (nescimus unde) sibi tradita pessundat ecclesiasticum ornatum atque statum, per conventicula et parabaptismata, quæ quotidie temerarie aguntur; cujus synagogam mulierculæ, comessionibus et ebrietatibus, luxibusque et adulterationibus deditæ implent. Persuasimus **B** autem et piissimo imperatori nostro, non permittere aggregari bestias sanguinis edaces cum agnis, cum clare et aperte sciat illud divinum Apostoli dictum, quod nulla participatio est justitiæ ad iniquitatem, vel communicatio lucis ad tenebras, vel pars fidei cum infidei (II Cor. vi). At vero si ea quæ ab Isaacio Perœa nunc perpetrata sunt, sine lacrymis dicere non valemus, non est possibile neque metum abjicere, si narrare volumus, quæ suis iniquis manibus facere non horruit. Nam in quodam diversorio reposita honorabili imagine præsentis piissimi imperatoris, prædictus scelestus et arrogans vir, tanquam certans ut secundum novioremodum dicendi blasphemaverit Deum, extendens baculum, in qua inbonoratam senectutem suam firmare fingit, implensque similitudini **C** stellionatum in conspectu eorum qui ab ipso seducti sunt, percutiebat sine venia similitudinem Christianissimi imperatoris, hæreticum denominando sic Deo unitum, et ab ipso custoditum, et veritatis prædicationem custodientem. Nec a furore cessavit, donec divisit tunicam habentem nobilem effigiem: et partem pro se tenuit, quam et igni tradidit; totum exterminare non valuit. Nam conservatum fuit a meliori [numinis] providentia in redargutionem manifestam et notam homicidialis temeritatis, et majoris omnibus accusationibus: testes fuerunt viri (secundum novitatis) sanctissimi, manifestam veritatem advocatam habentes. Quoniam igitur præter opinionem hæresiarchæ submutaverunt dejectionem, quæ cum ignominia debebat esse, et ante tempus multum **D** derunt audaciam habitandi in regalibus cellis, his qui per alium modum Deum negant, multis designatis et annumeratis ipsis nomine fictæ orthodoxæ; et periculum est fideles nunquam ambulare in domo Domini cum consensu; toll te a nobis cito malos; offerte consuete sacrificium hoc Deo et Salvatori, pro conservanda nobis defensione in futuro tremendo iudicio; liberum ab omni timore, et hæretica trifluctuatione armatum, ecclesiasticum conservate statum confirmantes; rursusque suggerite justissimo imperatori nostro piæ ac justas sententias contra ipsos prius ab apostolica sede vestra prolatas; statuen te illa impia scripta tradere igni, et habentes in publicum prodere, juxta imitationem eorum qui zelant

ἀσεβῆ συγγράμματα νομιθεῖσθαι πυρὶ παραδίδεσθαι, καὶ τοὺς ἔχοντες δημιῦσαι καθυποβάλλεσθαι, κατὰ μίμησιν τῶν τὰ Μακχαϊκὰ κηκῆσθαι ζηλούντων, καὶ τὰ Νεστορίων τοῦ δυσσεβοῦς, καὶ τὰ Εὐτυχοῦς τοῦ παρόφρονος, καὶ Διοσκόρου τοῦ αὐτῶν πατρὸς, καὶ ὑπερασπιστοῦ. Οὕτω γὰρ τοῖς εἰς αὐτοὺς μάτην ἐλπίζουσιν, πᾶσα προσδοκία καταργηθήσεται. Ἀξιούμεν δὲ, ἀγιώτατοι καὶ εἴ κατὰ Ἄνθιμον Θεία καὶ ἱερὰ ὑμῶν ψήφῳ, πέρας ἐπιθεῖναι τέλος, καὶ τοῖς πατρικοῖς ἡμῶν κανόσιν ἀρμόδιον, ἵνα πᾶν ἐκ τοῦ μίσου ἀνέλητε σκάνδαλον, καὶ ἀπὸ τῶν μικρῶν τῶν πιστευόντων εἰς τὸν κύριον, καὶ τὴν εὐκαιάν φωνῆν ἀκοήσασθε παρὰ πάντων ἡμῶν φυλάξῃ κύριος τὸν θρόνον ὑμῶν, καὶ τοῦ φιλοχρίστου ἡμῶν βασιλέως, ὡς τὰς ἡμέρας τοῦ οὐρανοῦ, τὰ τοῦ Πέτρου μιμήματα σώζοντα, καὶ σώσαντα ἡμᾶς ἐκ τῶν θλιβόντων, καὶ τοὺς

A possidere Manichæa, et illa impii Nestorii, et Euty-chis insensati, ac Dioscori patris et protectoris eorum. Sic enim evacuabitur omnis expectatio his qui frustra sperant in eos. Rogamus etiam, sanctissimi, finem perfectum imponere divinæ ac vestræ sententiæ, contra Anthimum, paternis vestris decretis convenientem, ut omne de medio extinguatur scandalum a parvulis in Dominum credentibus, et optatam vocem audietis ab omnibus nobis: Custodiat Dominus sedem vestram, ac piissimi imperatoris nostri, tanquam dies cœli; quæ Petri imitationes salvatis, et nos a tribulationibus salvastis (a), eosque qui nos odiunt confundistis.

μισοῦντας ἡμᾶς κατασχύναντα.

B

ΥΠΟΓΡΑΦΑΙ.

SUBSCRIPTIONES.

Θαλάσσιος ἐπίσκοπος τῆς Βηρυτιῶν πόλεως ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Thalassius episcopus Berytiorum civitatis, supplicando subscripsi.

Μίγας ἐπίσκοπος τῆς Βερρόιοιῶν πόλεως ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Magnus episcopus Berrhœorum civitatis, supplicando subscripsi.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος Γαβάλων ὑπέγραψα Συριστί.

Joannes episcopus Gabalorum, subscripsi. Syriace.

Ἄθιριος ἐπίσκοπος Μαριάμμου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ætherius episcopus Mariamnæ [Mariammes], supplicando subscripsi.

Χριστοφόρος ἐπίσκοπος Πορφυριῶνος ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Christophorus episcopus Porphyriionis, supplicando subscripsi.

Ἀρχέλαος ἐπίσκοπος Κορυκοῦ ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Archelaus episcopus Coryci, supplicando subscripsi.

Δαυῖθος ἐπίσκοπος Κερκισίου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Davithus episcopus Circesi [Cir ensii], subscripsi. Syriace.

Ἀλέξανδρος ἐπίσκοπος τῆς ποτε Βαροῦσον [Lege, Βαρκούσων Hard], νῦν δὲ Ἰουστινιανουπόλεως ἀξιώσας ὑπέγραψα.

C Alexander episcopus quondam Vercusiorum [Barcusorum Pagrasorum], nunc vero Justinianopolitanus, supplicando subscripsi.

Ἀναστάσιος ἐπίσκοπος Ἰωτάβης, ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Anastasius episcopus Jotapæ, supplicando subscripsi.

Δόμνος ἐπίσκοπος Μαξιμιανουπόλεως ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Domnus episcopus Maximianopolitanus, supplicando subscripsi.

Ἰωάννης ἐπίσκοπος Ζωόρων ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Joannes episcopus Zoororum, supplicando subscripsi.

Μάγνος πρεσβύτερος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Θεούπολιν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Magnus presbyter et ambasiator Theopolitanæ ecclesiæ, subscripsi.

Ἡράκλειος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Heraclius diaconus et ambasiator ejusdem ecclesiæ, subscripsi.

Ἀθανάσιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Τύρον ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Athanasius diaconus et ambasiator ecclesiæ Tyri subscripsi.

Παῦλος ἀναγνώστης, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς ἐν Ταρσῶ ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

D Paulus Lectorarius et ambasiator ecclesiæ Tarsi, subscripsi.

Θωμᾶς διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Ἰουστινιανουπόλιν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Thomas diaconus et ambasiator ecclesiæ Justinianopolitanæ, subscripsi.

Ἀγάπιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας ἱερᾶς πόλεως μητροπόλεως Εὐφρατησίως ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Agapius diaconus et ambasiator sanctæ ecclesiæ sacriæ civitatis [Hierapoleos] metropoleos Euphratesis, supplicando subscripsi.

Ἰωάννης ὑποδιάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Βόστραν ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Joannes subdiaconus et ambasiator sanctæ ecclesiæ de Bostra, subscripsi.

Τρόφιμος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάριος τῆς κατὰ Σελεύκειαν Ἰσαυρίας ἁγιωτάτης ἐκκλησίας ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Trophimus diaconus et ambasiator sanctissimæ ecclesiæ Seleuctæ de Isauria, supplicando subscripsi.

(a) Vel salvat: et nos confundit.

Εὐσέβιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Ἀμιδαν ἁγιοτάτης ἐκκλησίας ἐπιστάμενος τὰ ἀνωτέρω εἰρημένα κατὰ Σευήρου, Πέτρου, καὶ Ζωόρα, καὶ Ἀνθίμου ὑπέγραψα.

Μάρκος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς ἁγίας ἐκκλησίας Ἐμίσα, ὑπέγραψα.

Συμεώνης διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Ἀγιοπόλεν ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Σέργιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Πτολεμαΐδα ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Κοσμάς μοναχός, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Ἀνταράδον ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἡσαΐας διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ τὴν Ἀρεθουσίαν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἰουλιανός διάκονος, καὶ ξενοδόχος τῆς Παλμυρέων ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἰονάς διάκονος καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς Ἡλιουπολιτῶν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἀβράμιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Συμεώνης πρεσβύτερος τῆς κατὰ Κύπρον Κωνσταντίας ἁγίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἰωάννης ἀναγνώστης, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Σελεύκιδαν Συρίας ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Μαρτύριος ἀναγνώστης τῆς ἐν Βηρυτῶ ἐκκλησίας ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Ἀρσένιος ἀναγνώστης τῆς κατὰ Μαριάμην ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Σέργιος πρεσβύτερος, καὶ περιοδευτὴς μονῆς Γενδάρου ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Συμεώνης διάκονος τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἀναστάσεως ὑπέγραψα.

Ἀναστάσιος πρεσβύτερος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς Καισαρίων ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἀλέξανδρος ὑποδιάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς Καισαρίων ἐκκλησίας Παλαιστινῶν ὑπέγραψα.

Μωάννης διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Ἐλευθέροπολιν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Θεοδόσιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς ἐκκλησίας τῆς Γαζαίων ὑπέγραψα.

Πάνφιλος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Νεάπολιν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Εὐνόμιος πρεσβύτερος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Πέτρον ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Ἀναστάσιος διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς αὐτῆς ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Βίκτωρ διάκονος, καὶ ἀποκρισιάρχιος τῆς κατὰ Ἀρτίοπολιν ἐκκλησίας ὑπέγραψα.

Φιλόμενος ἀναγνώστης τῆς Ταρσίων ἐκκλησίας, ἀξιώσας ὑπέγραψα.

Καὶ μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῶν λιβέλλων ὁ θεοσεβίστατος ἀναγνώστης, καὶ νοταρίων σικουνοδότης τῆς πρεσβυτεῖδος Ῥώμης προκομίσας τὸ ἄκτον τῆς γραφείσης παρὰ Ἀρκαίου τοῦ τῆς ἁγίας μνήμης συνοδικῆς ἐπιστολῆς, ἀπὸ τῶν ἐπιρρωμαϊκῶν λέξεων τῆς δὲ ἑρμηνείαν ταύτης ἀνεγνώ Χριστόδωρος διάκονος, καὶ νοτάριος σικουνοδότης ἔχουσαν οὕτως.

Eusebius diacon et ambasiator sanctissimæ ecclesie Amidanæ, sciens superius edicta contra Severum, Petrum, et Zoram, ac Anthimum, subscripsi.

Marcus diaconus et ambasiator sanctæ ecclesie Emisænæ, subscripsi.

Symeones diaconus et ambasiator sanctæ ecclesie Hagiopolitanæ [Ægyroplitanæ vel Areopolis], subscripsi.

Sergius diaconus et ambasiator sanctæ ecclesie Ptolemaidis, subscripsi.

Cosmas monachus et ambasiator sanctæ ecclesie Antaradenæ, subscripsi.

Esaias diaconus et ambasiator Arethusianæ ecclesie, subscripsi.

Julianus diaconus et hospitalarius ecclesie Palmyrenæ, subscripsi.

Jonas diaconus et ambasiator Helenopolitanæ [Heliopolitanæ] ecclesie, subscripsi.

Abraamius diaconus et ambasiator ejusdem ecclesie, subscripsi.

Symeonius presbyter sanctæ ecclesie Constantiensi in Cypro, subscripsi.

Joannes lector et ambasiator ecclesie Seleuciæ Syriæ, subscripsi.

Martyrius lector ecclesie in Beryto, supplicando subscripsi.

Arsenius lector ecclesie Mariamniæ [Mariammes] subscripsi.

Sergius presbyter et iustrator monasterii Sandari [Gindari], supplicando subscripsi.

Simeones diaconus sanctæ resurrectionis Christi, subscripsi.

Anastasius presbyter et ambasiator ecclesie Cæsariæ, subscripsi.

Alexander subdiaconus et ambasiator ecclesie Cæsariæ Palæstinæ, subscripsi.

Joannes diaconus et ambasiator ecclesie Eleutheroplitanæ, subscripsi.

Theodosius diaconus et ambasiator ecclesie Gazæorum, subscripsi.

Paniphilus diaconus et ambasiator ecclesie Neapolitanæ, subscripsi.

Eunomius presbyter et ambasiator ecclesie Petri, subscripsi.

Anastasius diaconus et ambasiator ejusdem ecclesie, subscripsi.

Victor diaconus et ambasiator ecclesie Areopolitanæ, subscripsi.

Philumenus lector ecclesie Tarsenæ, supplicando subscripsi.

Et post lectionem libellorum, Menas venerabilis lector ac secundarius notariorum antiquæ Romæ protulit actum synodalis epistolæ scriptæ a sanctæ memorie Agapito, et legi per dictiones Latinas: interpretationem autem legi Christodorus diaconus et notarius secretarius, quæ sic habet.

APPENDIX.

EPISTOLA V *.

AD ANTHIMUM CP. EPISCOPUM †.

Os'endit in Christo duas perfectas esse naturas : Anthimum contrarium asserentem damnans.

Agapetus Anthimo episcopo salutem.

Multo gaudio essem repletus †, si te talem circa Ecclesiæ pacem et gloriosissimi imperatoris atque populi doctrinam reperissem, qualem te in primordio esse audivi. Sed nunc, quia didicimus a reverendissimis fratribus, te contra statuta Patrum, imperatorem et reliquos populos docere, ita ut negata humanæ carnis ‡ atque animæ veritate, tantum Dominum nostrum Jesum Christum unius asseras esse naturæ, tanquam Verbi deitas ipsa se in carnem animamque verterit, et tanquam concipi ac nasci, nutriri et crescere, crucifigi ac mori, sepeliri ac resurgere, et ascendere in cælum, sedere ad dexteram Patris, venire ad judicandos vivos et mortuos, divinæ tantum voluntatis fuerit, quæ nihil horum in se sine carnis recipit veritate : quæ natura unius naturæ Patris, natura est Spiritus sancti, simulque impassibilis, simulque incommutabilis, sempiternæ Trinitatis indivisa unitas, et unius voluntatis æqualitas. Unde si aliquis malæ voluntatis homo, aut infidelis quisque desciscit, ne convincatur deitatem passibilem sentire, atque mortalem, et tamen Verbi incarnati, il est Verbi et carnis unam ausus fuerit propuntiare naturam, manifeste in apertam et Deo odibilem transit insaniam, qui mediatorem Dei et hominum, hominem Jesum Christum, simulatorio credit omnia egisse, nec verum in ipso corpus, sed phantasticam ejus corporis speciem, oculis apparuisse cernentium. Quæ impietatis mendacia quoniam olim fides catholica detestatur, et talia assertionum sacrilegia concordibus per totum mundum beatorum Patrum dudum sunt damnata sententiis ; non dubium est, cum nos fidem prædicare atque defendere, quam sancti apostoli docuerunt, et hactenus eorum suorumque successorum sequens sancta hæc Romana et apostolica Ecclesia doctrinam tenuit ac tenet, docuit et docet. Si quidam § enim ita sunt obsecrati, et a lumine veritatis alieni, ut Verbi Dei a tempore incarnationis denegent veritatem, ostendant in quo sibi Christianum nomen usurpent,

* Hæc qua Anthimus de hæresi Eutychniana redarguitur, quæque Agapeto ascribitur, imposturæ suspicionem laborat. Nam cum Anthimus per litteras Severi, cum quo Constantinopoli diutius egerat, de hæresi diffamaretur, homo callidus se juramento expurgavit, atque coram ipso imperatore professus est, se in omnibus assensurum iis quæ sedes apostolica sentienda proponeret. Acredit quod etiam ex falsa oratione consulum nota Justiniani quædam cum Theodato * seu potius Theodoro collega detegitur impostura ; cum reperitur ipsa epistola data calendis Maii anni 534. quo Joannes ** prædecessor Agapeti adhuc vivebat. Imo ipse stylus ab alio Agapeti epistolis longe diversus hanc epistolam alterius patris

A et cum Evangelio veritatis qua ratione concordent, si per Virginis partum aut caro sine deitate, aut deitas est orta sine carne. Sicut enim negari non potest (evangelista dicente) quod *Verbum caro factum est, et habitavit in nobis (Joun. 1)* : ita negari non potest (beato apostolo Paulo prædicante) quod *Deus erat in Christo, mundum reconcilians sibi (II Cor. v)*. Quam autem reconciliatio esse posset, qua humano generi repropitiaretur Deus, si hominis causam Mediator Dei et hominum non susciperet ? Quæ vero ratione veritatem Mediatoris implet, nisi quia qui in forma Dei æqualis est Patri, in forma servi particeps esset et nostri, ut mortis vinculum unius prævaricatione contractum unius morte, qui solus mortis nihil debuit, solveretur ? Effusio enim justis sanguinis Christi tam fuit dives ad pretium, ut si universitas captivorum in Redemptorem suum crederet, nullum diaboli vinculum retineret. Quoniam (si ut Apostolus ait) *ubi abundavit peccatum, superabundavit et gratia (Rom. v)*. Et cum sub peccati præjudicio nati potestatem acceperint ad justitiam renascendi, validius factum est donum libertatis, quam debitum servitutis. Quam itaque sibi in hujus sacramenti præsidio spem relinquunt, qui in Salvatore nostro negant humani corporis veritatem ? Dicant quo sacrificio reconciliati, quo sanguine sunt redempti ? *Quis est (ut Apostolus ait) qui tradidit semetipsum pro nobis oblationem et hostiam Deo in odorem suavitatis (Ephes. v) ? aut quod unquam sacrificium fuit sacratius, quam quod verus et æternus pontifex altari crucis per immolationem suæ carnis imposuit ? In conspectu Domini pretiosa mors justorum fuit (Psal. cxv) ; nullius tamen insontis occisio redemptio fuit mundi. Acceperunt justis, non dederunt coronas. De fortitudine fidelium exempla nata sunt patientiæ, non dona justitiæ. Singulares quippe in singulis mortis fuerunt, nec alterius quisquam debitum suo sine persolvit, cum Filius hominis unus solus Dominus noster Jesus Christus, qui vere Agnus erat immaculatus, exstiterit, in quo omnes crucifixi, omnes mortui, omnes sepulti, omnes sunt etiam suscitati. De quibus ipse dicebat : *Cum exaltatus fuero a terra, omnia traham ad meipsum (Joan. xii)*. Fides etenim justificans impios, et creans justos, ad humilitatis retracta*

D sobolem esse satis indicat. Vide Baron. anno 535, n. 88 ***. Sev. Binius.

† Falsam hanc multa probant ; neque enim tantum suspicionem imposturæ laborat.

‡ Hormisdas ep. 80.

§ S. Leo ep. 97 quod advertere debuerant Baronius, Binius, alique, ut monuit R. C.

¶ Idem S. Pontifex eodem loco.

* Deodato habet c. Just.

** Obiit 26 Junii anni 535.

*** Præcedens epistola, quod nec Baronius nec Binius ani nadvertent, tota desumpta est ex primo ac sec. capitulo epistolæ 97 Leonis papæ I (Fermæ, dicendum erat regio collectoris, cujus est hæc observatiuncula.)

participium, in illo acquirit salutem in quo solo homo se invenit innocentem, liberum habens per gratiam Dei de ejus potentia glorari, qui contra hostem humani generis in carnis nostræ humilitate congressus, his victoriam suam tribuit, in quorum cor ore triumphavit. Licet ergo in uno Domino Jesu Christo vero Dei atque hominis Filio, Verbi et carnis una persona sit, quæ inseparabiliter atque indivise habeat actiones communes, intelligendæ tamen sunt ipsorum operum qualitates. Et sic veræ fidei contemplatione cernendum est ad quæ provehatur humilitas carnis, et ad quæ inclinetur altitudo deitatis: quid sit quod caro sine Verbo non agit (*Luc. 1*); et quid sit quod Verbum sine carne non efficit. Sine Verbi enim potentia nec conciperet Virgo, nec pareret; et sine veritate carnis obvoluto pannis infantia non jaceret (*Luc. 11*): sine Verbi potentia non adorarent Magi puerum stella indice declaratum (*Matth. 2*); sine veritate carnis non juberetur transferri in Ægyptum puer, et ab Herodis persecutione subduci: sine Verbi potentia non diceret vox Patris missa de cælo: *Hic est Filius meus dilectus, in quo mihi bene complacui; ipsum audite* (*Matth. 3*); et sine veritate carnis non protestaretur Joannes: *Ecce Agnus Dei, ecce qui tollet peccata mundi* (*Joan. 1*): sine Verbi potentia redintegratio non fieret debilitum, et vivificatio mortuorum; et sine veritate car-

nis nec cibus jejuno, nec somnus esset necessaria fatigato: postremo sine Verbi potentia non se Dominus Patri profiteretur æqualem (*Joan. 1*); et sine veritate carnis, non idem diceret Patre se esse minorem (*Joan. 14*); cum catholica fides utrumque suscipiat, utrumque defendat, quæ secundum confessionem beati Petri apostoli unum Christum Dei vivi Filium et hominem credit et Verbuni. Christus vero Deus¹ noster ita inter Deum et hominem mediator apparuit, ut in unitate personæ copulans utramque naturam, et solita sublimaret insolitis, et insolita solitis temperaret. Quid igitur? Cum Christus sit Deus et homo², loquitur homo, et calumniaris Deo? Ille in se naturam commendat humanam, tu in illo audes deformare divinam. Gemina ergo est substantia Christi, divina scilicet, quæ æqualis est Patri; humana vero qua minor est Patre. Utrumque autem simul non duo, sed unus Christus, ne sit quaternitas, non trinitas, Deus. Sicut enim unus est homo in anima rationali et carne, sic unus est Christus Deus et homo: ac per hoc Christus Deus, anima rationalis et caro. Christus in his omnibus. Christum in singulis confitemur. Deus te convertat in bonum, frater, et rectæ fidei normam te in omnibus tenere, et docere concedat. Amen. Data calendis Maii, Justiniano IV et Theodato viris clarissimis consulibus³.

¹ S. Augustinus ep. 3. citatus a S. Leone ep. 97, Theodoro conc. Chalced., etc.

² Id. Aug. tract. 78 in Joan.

³ An. Chr. 534, cum Paulino consulatum gessit imperator, nec facti ulli nomen Theodati Gothicorum tyranni prælerunt.

ANNO DOMINI DXXXVII.

SILVERIUS PAPA.

Notitia (ex libro Pontificali).

Silverius^a natione Campanus, ex patre Hormisdas^b episcopo Romano, sedit annum unum, menses quin-

que et dies undecim^c. Ille levatus est a tyranno Theodato sine deliberatione decreti. Qui Theodatus

^a Cum in fine anni Christi 536, Romani Agapetum papam mortuum esse cognovissent, Theodatus rex per vinum et metum, ut ait Anastasius, intravit Silverium Campanum. Hunc Romanus clerus a se antea improbatum paulo post recepit et approbavit, ut schisma evitaretur. Quo die et mense creatus fuerit non satis constanter affirmari potest, ut infra patebit. Dum hæc Romæ gererentur, Constantinopoli ea contigerunt inter Augustam et Vigilium, quæ cap. 22 Breviarium sui Liberatus enarrat his verbis: *De Agapeti decessu audiens Romana civitas, Silverium subdiaconum, Hormisdæ quondam papæ filium, elegit ordinandum; Augusta vero vocans Vigilium Agapeti diaconum, profiteri sibi secreto ab eo fugitavit, ut si papa fieret, tolleretur synodum, et scriberet Theodosio, Alexandrino episcopo, Anthimo, et Severo, et per epistolam suam eorum firmaret fidem, promittens dare ei præceptum ad Belisarium ut papa ordinaretur, et dari centenaria septem. Libenter ergo suscepit Vigilium promissum ejus amore episcopatus et auri, et facta professione Romam profectus est, ubi veniens invenit Silverium papam ordinatum. Hæc Liberatus.*

Hujus temporibus Theodosius Alexandrinus episcopus cum sedisset annum unum et menses quatuor, in exilium missus est, eo quod concilio Chalcedonensi subscribere recusasset. Substitutus est ei Paulus episcopus orthodoxus, qui idem de homicidio accusatus, in exilium ejectus fuit, subrogato in locum ejus Zoilo. Sev. Bixus.

^b Haud dubie legitime ex præcedente legitimo matrimonio natus, alioquin ad tantam dignitatem plane inhabilis fuisset. Sev. Bixus.

^c Annis quatuor sedisse, et quintum inchoasse constabit ex tempore obitus infra.

Qui pauciores annos illi tribuunt tempus sedis ejus computant usque ad intrusionem Vigilii, sed absurde id faciunt, cum Silverius sede pontificia dejectus, et in exilium relegatus, usque ad consummatum martyrium verus et legitimus pontifex permanserit, actusque pontificios quos potuit exercuerit. Quomodo die aut mense anni quingentesimi trigesimi sexti creatio Silverii contigerit, non facile quis definire poterit, propterea quod certus dies obitus Agapeti ignoratur. Vide Barou. an. 536, n. 122. Sev. Bixus.